

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
 Nem tagoknak előfizetési díj:
 Egész évre 10 ft, félévre 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek)
 VII-át 25. szám.
 Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEIT.

Országos sörárpakiállítás és sör-árvavásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. évi szeptember hó 20—30-ig, Budapesten, a *Köztelek* palota helyiségeiben országos sörárpakiállítást és ezzel kapcsolatban sörárvavásárt rendez, mely utóbbi már augusztus hó 20-án nyílik meg s tart szeptember 30-ig.

A kiállításra beklendülő árpaminta mennyisége 5 kg.

Árpamintát a kiállításra augusztus 1—20-ig küldhetők; későbbben érkező mintákat a rendezőség el nem fogad.

A kiállítás és vásár tervezete s bejelentése napokban küldetik szét az ismertebb sörárpartermelő gazdáknak címére.

Figyelemztetjük a t. gazdátársakat, hogy a rendezőség csakis az esetben vesz fel a kiállításra árpamintákat, ha azok az általa szétküldött bejelentési ívek kíséretében küldetnek be.

Tervezetet és bejelentési ívet levélbeli megkeresésre az OMGE. titkári hivatala készségesen küld.

A rendező-bizottság.

I-ső hizott állatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által f. évi december hó 11., 12. és 13-án Budapesten, a székesfővárosi marhavásárter istállóiban rendezendő *díjazással egybekötött* I-ső hizott állatvásár tervezete és a hozzá való *bejelentési ívek* e napokban küldetnek szét az ismertebb hizáló gazdáknak címére.

A kik vételenül nem kapják meg a tervezetet, azoknak levélbeli megkeresésre, a szükséges nyomtatványokat készségesen küldi meg az OMGE. titkári hivatala.

Az I-ső hizott állatvásár rendező-bizottsága.

Abrak-takarmány küldemények kedvezményes szállítása.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter u 25918,97 szám alatt kelt magas rendeletével az abrak-takarmány (korpá, olajpogácsa, árpadara, kukoricazarda, és malomkonkoly) küldemények szállítására névze díjkedvezményt engedélyezett a gazdáknak, a mely díjkedvezményben gazdasági egyesületek által kiállított igazolványok alapján részesülnek. Felkértem tehát egyesületünk tiszelt tagjait, hogy a mennyiben ily igazolványok mellett való kedvezményes szállításra igényt tartanak, minden egyes esetben forduljanak a titkári hivatalhoz a feladási és leadási állomás, a feladást és címzett nevének közlése és egy 10 krosz levélbéllyel mellékelése mellett, a mikor is a szállításhoz szükséges igazolvány postafordultával fog az egyesület tiszelt tagjainak rendelkezésére bocsájtatni.

Igazgató.

Mit tegyek? *)

Ez a kérdések kérdése. Ez azon borzadalmas néma szinksz megfelfejthetlenné látszó talányával, mely ott löbész mindenütt, a hol mezőgazdasággal foglalkoznak. A holdak ezrei fölött rendelkező fűr palotájában, a közép-irtókors kuriaján, a bérlő lakásán, a paraszt-irtókors, az szellér, a mezei munkások kunyhójában egyaránt. Ezen kérdéssel bírod, ezen kérdéssel alszik el csitigetget elnével ma minden magyar mezőgazda. Van-e menekülés? Mikor? Hogyan? Ki és mi által?

A kérdés ma általános és kivétel nélküli, csak a hangnemből és hangszóllyan van némi változosság. Váltakozik a nyugodt, komoly

*) Mutatvány Emődty Józsefnek „Mit tegyek?” (Magyar agrárpolitika az igazí) című riportábol.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám Váci-kört sark.

Az aratás közeledtével

van szereszenk, mint az „Adriance, Platt & Co.” new-yorki gépgyáros magyarországi képviselői, nevezett gyár kitűnő anyagból készült **Fűkaszálo,**

Marokrakó-arató, és

Kévektő-arató gépeinek

mielőbbi beszerzését ajánlani.

Tekintettel s fenyegető munkáviszonyokra, nehogy a t. czim kellemetlen meglepetéseknek legyen kitéve, ajánljuk a gépeket most beszerzeni; másrészt pedig, hogy az aratás közeledtével készen felszerelt gépek álljanak rendelkezésre.

A gép felszereléséhez és a kocsis betanításához szerelőköt odaküldjük és kívánatra képes árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgálunk.

1897. június 13. Több évi szomszós kitűnő magyar bizonyítvány. 1897. június 13.

főnn akorant tartani, ezt csakis sok-sok trágya segítségével tehetem. Minden 3—4 holdra egy nagy darab marha és legyja a jobbra, a balra, és ide minden áron, mert különben tönkremegyek, a 17-ik és a 20-ik tábla ezek nére már alig hoztak termést.

A terméssel fokozom kell minden körülmények között, mert helyzetem a következő: $A \times D = C - D$, mely helyzetben a terménynek mennyisége $= A$, azoknak átlagára $= B$, a bruttóvédelem $= C$, az összes üzemköltségek $= D$.

Az átlagárak a világréteget tapasztalt általános árprezzszo következtében csökkentek 30—50%-al; az üzemköltségek pedig 20—30 százalékkal emelkedtek, első sorban a befejtésekre fordított adósság kamatai, másrészt szaporított adók, drágább munkabérek, a művelt ember iránt támasztott fokozottabb társadalmi igények által. Hogy az egynemű a képlethem föl ne billenjen, növekedni kell a bruttóvédelemnek, de még jobban a termény mennyiségének. A bruttóvédelem annyival növekszik, mint a mennyivel az üzemköltségek növekedtek. A terménynek mennyisége viszont annyival kell hogy növekedjék, a mennyivel az árak csökkentek, tehát 30—50 százalékkal.

Be kell vetni minden ügyet, fölzsántani a résztfeleket, legelőket, kiirtani az erdőt, keskenyebb dűlőket is megcsiszolni — szántásokat föl! Ha pedig még sincs elegendő istállótrágya, foszlórt ide a mütrágyagutárról, legyenyi Csilliből. Egy kalász helyén kettő teremjen. Miért ne lehetne letarolt buza után még eszalmandó, tarlórépát vetni, hisz az angolok is így csinálják? A jól kezelt kukoricaköröt is lehet értékesíteni, belőlük Németországban elszárazt lemezeket csinálnak. Fűmagvakat, anizst, korianánt, tormát, répagamot, gyöngyöngyvet, safrányt és kőmennyagot kell termeszteni buza helyett, nem maradjon egy föld. Az istállókat pedig holland módra állakítani. Mindent lehet pótolni, a szalmahányt is, csak pénz legyen bőven. Hiszen tőzegalmot is szerezhetek. S ha a manglicza nem fizet, jöjjön az angol hus-

seretés. Tényesséssel összekötött tejgazdaság helyett inkább tejgazdaság. Mert előződik a föld a földdel. Ha a föld, turcsa nem kelendő, — gyors egymásutánban, hogy le ne kessünk — következéské az intenzív hizlalás az export céljaira. Ha a külföld nem engedi meg, hogy oda exportáljak, próbáljuk meg ismét a tenyésztést. A hazai primigeniussz gyors egymásutánban kövesse — mert az idő pénz, mondja az angol — pinginai, a tulindai, a berni, a szarmellati, az alligau, a shorthorn, a galloway a megfordított sorrendben, de nem kisebb gyorsasággal ismét visszafelé a hazai primigeniusszal. A cotswold-birkának nincs párja. Nóri helyett angol felvélér s angol felvélér helyett ismét nóri. Chevalier árpa helyett oregon meg goldmeion, montgari rozsa, dupani zab. Czirzszakalvási. Gipszest, thomassalakat a trágyába. Bovarint, klórnyarumot a répafeledek. A cséplőkazánit is jobban kell kihazálni, épüljön gőzmalom! Hát a szél mire is jó, szélmalommal hajlott vízvezeték házába, kerthe, istállóba. Ez így előcsob. Telefon. Acetylvilágítás. Gazdasági iparágak. Szeszgyár, keményítő és szeszgyár. Mezei rizs, rizs, rizs a kenyérvadás. A kenyérvadás munkás pedig, ha mindezeket nem tudod pontosan teljesíteni, úgy — jegezz meg — holdgúsmos csak a te renyhésednek áldozta. Lelekiismeretes kötelességednek tartasz ezt 2 órával korábban kelnit s ugyanannyival később lefeküdni. Bért többet nem adsz, mert rosszak az idők. S midőn a szegény, földhöz ragadt család keresni tudemmel megteszi, hogy nehéz munkán utat éjfel után 2 rakor már ismét talpon van, nem szól semmit, csak elgondolja: a mi falunkban is épül már a bábitéri nyolcv, melyen dolgozva, meg fog zavarni törvény, nem fogjuk egymást megérteni.

Amde ha a terménynek mennyiségét fokozom, pedig fokozom kell, ha a versenyben nem akarok alul maradni, hiszen akkor szükségképpen önmagától fokozódni kell az üzemköltségeknek. A legmücsözösabb talakarosság, pontosság és üzleti rutin mellett,

ha a munkásokat a legvégső határig, a kifacsart csizlom módjára, kibaszáltnak is — ez el nem kerülhető. Az üzemköltségeknek ezen önkénytelen emelkedése egyneműm kötelemben feltételezi a bruttóvédelem arányos emelkedését, s ha a terménynek átlagára nem emelkedik — ismét csak a termés fokozása állíthatja helyre az egyneműt. Az ár pedig nem emelkedik, hanem esik. S kezdődik a kórforgás elv, egy végtelen körben, melyből szabadság nincsen.

A múltori haladárványban növekedő adósság kamatai és főszirozott többlettermék költségei fokozták az üzemköltségeket, ezek feltételezik a nagyobb bruttóvédelem, stagnáló terményárak mellett ez csakis újból fokozott többlettermés által érhető el, a többlettermés ismét gyarapítja az üzemköltségeket és így tovább a végtelenségig.

E valószínű ciklus vízözönban verődő meggazdának a tenger dög, akadály és akadalom leküzdésére a végső erélyt azon családok nem nyújtja: hátha a termények ára, végre-valahára emelkedni fog s vége lesz ezen örök hájzának. Világos pillanatban látja, hogy az egyhamar nem fog bekövetkezni, látja magán előtt az elkérthetetlen romlást, pusztulást. Szeretne visszatérni a régi, egyszerű, külterjes termény gazdálkodáshoz. De nem lehet, be van már téve ennek az útjára. A befejtésekre felfalmozódott adósság kamatai nem engedik. Fogva van. Rab-szolgák az ingó töké uraimok, most nem magának, családjának dolgozik éjfel-nappal, hanem azoknak, kik zsebébe tett, közel nézik kinos vergődését s várják a májusi kupont.

Néha sikerül a választás szerencsés kibérés által elodázni. A hadikölcsök ezeréves tart, de végre is: a struczmadár bármily mélyen nyoma fejét a homokba — az elkarlítottellen. Kimerül a föld, kimerül a hitel, fogyni kezdenek az értékek, meg is csorészvesz egy ragadós tüdőböl megadják a kegyelemfófóst.

S ekkor hallatszika ama kétségérőlet közölgés megtört hangja a családot férfi kelé-

— Kár az ilyen emberek megőregedni!

A mi azonban merő és indok nélküli felsőhájtás.

Mert eszembe jut Tompa, a kinek egyik vesztelő kitűnően applikálhatom a felsőhájtatom csalókatára.

„Nem években áll a vésztég,
Nem más a tük köztök, hanem
Ugy jók! — a s ember még
Hétven évvel fiatal!”

Ez az ifjú félék' pedig csodás üdőségében megvan ünneplőnkül. A búcs, mértékletes ésszerű életmód egy második Brassai Sámueli igért közügyeinknek. A ki az ez, ideoda szűzvesz kolozsvári udóst. Brassai nem látja, szinte mithozsoként áll elémbe egy s szűzvesz tudós. Féltre tehát a melankóliával. A Békés megyei gazdasági egylet elnökének megühejtik mi még egy jubileumát, ha a gondviselés kedvére.

Bajcsay .Béliczey István régi nemes családából származott. Nagyatya 1790-ben a megye költöve volt. Született Gasán 1827. márc. 14-n. 1846-ban a megyei hatályban élén látjuk őt az újabbon ismételt alkotmányos országos ország életében hú maradt, 1847-ben beutazta Európát s hosszabb időt tölt Olaszországban. 1865-ben balközépi programmal Gyula város képviselőjévé választják, melyet két cikluson képviselt.

1868-ik évben Német, Francia, Angol és Olaszhonban, nemkülönben Belguimban, Hollandia és Svájcban tanulmányutakat tett s ádóhát eszméire lelkesülve, melyekhez egész életében hű maradt, 1847-ben beutazta Európát s hosszabb időt tölt Olaszországban. 1865-ben balközépi programmal Gyula város képviselőjévé választják, melyet két cikluson képviselt.

Hat évi képviselőskedés után, a részére újabban is felajánlott mandátumot nem volt

TÁRCZA.

Béliczey István.

Motó: Az igaz érdem nem halad.
Kisfaludy K.

Mily szépen találkozik egy hetvenéves érdemes férfi jubileumának melanchóliája a madárdalok, éjlet nyújtó, napugszta pünkösti reggelén! Mindenkinek, a kik Magyarországi közigazgatási tőrekései érdekében csapatban állanak, fölmelekedhetnek a békési ünnep hátsza alatt: ritka összehangzatban a közelet minden rétegre, a kormányhatáson, sőt a korona is letette az elismerés pálmáját egy lélekben friss, testben rugalmas, buzgólatos szívosságra és akaraterejű férfira előt, ki a század hetven éve daczárta zsebébe emberzárda tartója s legkitartóbb harcossza az egész megyében a gazdasági érdekképviseletnek s mint a Békés megyei Gazdasági Egylet élönke egy negyed század óta kitartó munkásságával szolgálta rá minden magyar meggazdáz elismerésére. Sem a közölgők pacialis jelentéktelensége, sem korának olykor nyújtózkodó melancóliája nem tántorították őt a celeknek meggazdáz. Mikor az ő szűzvesz tőrekései, akadályokat nem ismerő munkásságát látjuk, példaképeink idézhetjük, mint kivételét az életük javadejében elernvedt, nemzeti Pató Pálosokdóztól megvert, visszavonástól telített dazogósi köztölt. Nemcsak amelyen mindentől jelenvaló, akit az usjárók jellemzők sorába írhatunk, hanem akiknek jelenlétét a közölgők megérik, mint akik egyneműnek, mely ma ő ünnepli, nemcsak élönke, de eszmetermelője. Benne nem a szabatos élönki megnyitók mestereit, a tapintat

képviseletét ünneplik, de azt, aki az önkényes társadalmi konstitúciónak szellemi tartalmát adott egy negyed századon át, sőt több idő óta. Nagy feladat lenne itt a huszontöves munkát részletesen fölörölni. Nem mondom azt sem az ismeretes banálissal, hogy úgy meg kell említeni, mert úgy is mindenké ismeri. Dehogy ismeri! Az egyséletes működésnek éppen legkényesebb részei nincsenek vásári gyékényen.

Am felsorolok néhány adatot, melyek lehet talán a legfontosabbak kifejezve. Égész sorban a köz- és meggazdázási kérdéseinek megízléta Békésben: a gazdasági szakotatás, a vándortanítói intézmény, földadó és kataszteri serelemmel orvoslása, a meggazdázásnak képviselete a közigazgatásban, vasutere, hitelvitás, meggazdázási statisztika; megannyi eszme az ő kezdeményezése fölül belőlük már bevált a meggazdázásban. Megérvében a lényegre konstrukciója, az intenzív gazdálkodási tőrekévs, bírtozsémek és a gazdasági érdekképviseletének ügyeit mind évek során kitartóan ianzszirota. Ki felelő az árvízvédelemmel teljesített munkálkodását, nemkülönben azt a genialis vitázó irodalmi terméket, melyet részben írt, részben sugalmazott és mely a meggazdázási kintatár birtokon a lényegre rávilágást vont maga után? De ismétlem: csak érinteni akartam a huszontöt éven át való élönki munkálkodása szémejét; egy hirtapi cikknek kijelölni a tőrekévs erdeményét, részleteit föladata sem lehet.

Az azonban bizonyos, hogy mikor közügyeink fölül szaktalán vagy a nemzeti ideálért folytatott munkában, eszményeskedésben részt vesz az ő jellegzetes, hisztes barázdáktól szántott arczára, szivemben megszólal egy méla, szálló gondolat:

ből, mely nekünk mindazt egy szempillantás alatt elmondja sokkal közvetlenebbül, sokkal igazabban, mint a statisztika és a jelentések vastag kötetei. Többet ennél: nemcsak a megtört remények, a fájdalmas családok végtelen láncolatát, hanem ezek nyomában a megrendült hűlet Isteben, emberben, a jobban, az igazban.

Életem javasrészét a gondjaimra bízott darab földnek szenteltem. Ember többet nem tehet, mint a mennyit én tettem, hogy az őseimől öröklött görögnyrt családom részére biztosítsam. Dolgoztam, fáradoztam, tanultam jó kedvvel, erélyvel, kitartással. Azon területen, melyen elődom 2000 pozsonyi mérő gabonát termesztett, az én fáradságom 4000 méter-mázsát eredményezett, 100 wagon czukorrépát ezenkívül s 200 kövér tulkot a bécsi vághidra. A hitvány göröngy miatt, sokszor megfélekeztem meg felebarátaim iránti kötelezéseimről is. Erőteltebb munka és nélkülözések, nem egy családnek és munkának rövidített meg életét. De kinek volt a köze ezek tisztább, és súlyosabb buzája, fehérebb árpa, czukorrús repája, hizottabb éke; ki tudott drágábban eladni és olcsóbban vásárolni? S mégis most deresedő fejjel, fáradt tagokkal, elernyedt idegekkel, megszaporodott családdal ki vagyok téve a világra. Közvetlenül a küzdőmet elől, kedv, erély és kitartás nélkül. Ott a fővárosban és a vidéki központokon pedig épünek az aranyozott ezíra paloták. A mi ma fölépült, azt holnap le kell rombolni, mert még fényesebbet kell helyre építeni. Az aranyorjú még fényesebben, még hivatagóbban ragyog. A lakaregényzárak és bankok szerezésére részvényesi mór a kuponok levágását is farszót munkának tartják, ezt is bizonyban végeztetik s ha egy level lehull az erdőben, vajjon ki veszi azt észre?

Ez a mai magyar mezőgazdának egyik típusa a legszűkebb bázison. A gazdák minden osztályában a földhöz, de leggyakoribb a középbirtokosok és ur-

dalmi birtók között, a hol a pusztulás legnagyobb és legmélyebbrehatóbb.

S ha a levél nem hull a földre, fölkapja a szél s a víz viszi, ki az erdőből ismeretlen tájak felé. Az anyagi romlás követi az erkölcsi süllyedést. Az egyensúlyt veszített lélek, mielőtt letörődött róla az egyszerű erkölcs zománca, száll tőle ismeretlen tájak felé, ki tudja hol fog ismét földet érni? A végzett földbirtokosok tömege szolgáltatja azon nyomorultakat, kiket a nemzetközileg szövetkezett ingó nyugtatók alkalmazt ott és akkor, a honnét és mikor már csak egy lépés választ el a fehértől.

Beliczey István.

hajlandó elfogadni és az 1870-ik évől kezdve, mint a vármegye ellenzék vezére az 1873-ik évől kezdve egy is mint a Békésmegye gazdasági egylet "elnöke gazdálkodással foglalkozott.

A Deák-párt és balközép egyesülven, ő is a szabadelvű-párt tagja lett, s a vármegye akkori főispánja. Tomcsányi József halála után, az 1876-ik évben Békés vármegye főispánjává kinevezett, mely kinevezést csak hosszabb ellenlétele után fogadta csak el.

Békés vármegye, mint az alföldi vármegyék általában, a legnagyobb mérvű közlekedési műzériákban szenvedett; Beliczey István belátta azt, hogy a közlekedési hiányok nemcsak a közigazgatási érdekek felvirágzásának, de egyszerűsödés, a közigazgatásnak is egyik feltétele, teljes buzgalommal arra törekedett, hogy a közlekedési utat lehetőleg jó karba hozassanak. Törékvést siker koronázta.

Beliczey István nemcsak gondolkodásának egyik kitérőjét bizonyította a vármegye nyugdíjintézet megalkotása is. Azon súlyos megpróbáltatások közepe, a melyek a magyar Alföld lakóit az 1879., 1881. és 1888-ik évi őrjási árvek által érték, Beliczey István nagy erélyvel s mindenki által bízott fáradságtalansággal igyekezett nemcsak hivatását teljesíteni.

Erdelem a legfőbbök helyen is teljesítők, talán a mennyiben az 1870-ik évek Felcségedtál a Lipót-rend lovagkeresztjével díszített fel; Békés vármegye pedig az által adott ki-fejezést illetékesnek és haláljának, hogy 1886-ban tisztán lelkesedéssel ünnepelte meg főispánsága tizedik évfordulóját.

Beliczey István megérdemelt a ragaszkodást, a mely őt környézi; megérdemelt az elismerést és kitüntetést, melyet — nem keresve bár — osztályrészül nyert.

Az ünnepi melyek érdemeinek elismerésére gazdáltsai rendezet impozáns módon folyt le Csabán pütkös délelőttén a városban. Jelen voltak a megye politikai és közigazgatási hatóságai, az Orsz. Magyar Gazdasági Egylet küldöttségéig képviseltette magát Böhmffy Pál választmányi tagja és Rubinek Gyula titkár által, jelen volt a földmívelési kormány képviselője báró Malcommes Jeromos m. o. tanácsos, Zsilinsky Endre államtitkár, küldöttségéig képviselve a Szolnok-Csongrád-Csanádmegei Gazdasági Egylet.

Az ünnepeltért Terényi Lajos vezetésével küldöttség ment s riadó — éljenzarsant fel, midőn az ősz érdemes férfi megjelent. Aztán Zsilinsky István, a békésmegei gazdasági egylet ügybizó titkára, a ki e szép ünnepély rendezése körül nagy munkát végzett, mondott, hogy kéréslen színt, szívből jövő szavakkal, az ünnepelthez méltó üdvözlőbeszédet, melyben méltóan kidomborodott az ünnepelt kiváló egyénisége.

Ezt a szép beszédet követte Lukács György dr. főispán eszmegazdag beszéde, aki a kormány megbízásából kért szót s tulardó öröme harsantak az ajkak, midőn hírül adta h királyi kitüntetés s egyben Beliczey Istvánnak a mezőgazdasági ügyek terén szerzett kiváló érdemeiért mellőre tűzte a Szent-István-rend kis keresztjét.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter megleghu üdvözlétnék felolvasása után Malcommes Jeromos báró előszóval tárcsoltotta a miniszter szives kívánatait. A vármegye törvényhatóságának szerezkeskivántát Fabry Sándor dr. mondotta el, nagy figyelem és őrsái hatás mellett a legszék szónoki formában, kiváló előadói készséggel párosulva, az Orsz. Magyar Gazdasági Egylet nevében Rubinek

A hol nincs adósság s nem szaporodik az adó, legalább nem lényegesen: a képlet: $A \times B = C - D$ másképp is tartható létszám-gazdagságra, egy ideig. Ezen törekvés teremni meg a mezőgazdák második típusát, kik ellentétben az elősével, a tábor legelső jobbájá foglalnak helyet.

A mily arányban hanyatlottak az árak, oly arányban kereszkeltek fognak az üzemi-tiltségek. Visszatértek a naturalizálkódáshoz, melynél legkevésbé kétszámra van szükség. A lehetőség szerint mindent terményekkel fizettek: csésédet, napzsomót, szakmányot, még az adót is legzsevisebben terményekkel fizetném. Feles, harmados gazdálkodás elő a sít-ból. Pínesen párja a háromnyomású gazdálkodási módszernek, meg a fekete urnának. Mire való a fenyvés? Asztaloma, házamba semmi be ne jöjjön, a mi nem a birtokom termett. A kender-fonálból készült durva ing is szépet mutat, ha alatta szív és lélek becsületet maradt.

Birkas, tokány meg turós metél. Tortos az alma, Ha nincs túlzó, jó a szalma is, meg a kukoricakör. Trágya nélkül is terem majd a föld, ha megjön a májusi eső. Mútrágya boldoknak való. Haszonmarha, ahadkarmány pénzbe kerül, elég, ha mindkét 60-70 holdra egy pár igaz jószággal rendelkezem. Nem látom be, miért ne követhetném az ökröt 20 éves korig? Ha öszkés föl nem törhetőm a tarlót, majd meg lesz tavaszok. Látám én már májusban vetett szép árpat is. Nem a látszóért gazdálkodom, hanem hogy jussom és maradjon is. Ha épületeim rongyosak is, ez időn nem javíthatom meg, mert rossz volt a termés, kevés a zaup, majd máskor, jóvő évtől. Még lesznek csak valahogy. Csak az a miénk, a mit megesszük. Még sincs senkinek oly négy lóva, ha ki kell vágni a rezet a főispán előtt.

Ez artatlan mulatság, pénzbe nem kerül. Széna és zab valahogy csak megterem. A vadászát már költésesebb, mert puskaport, sórtét és patront kell a börtán

Gyula titkár mondott üdvözöl beszédét, erre a gazdasági egylet küldötté, csak sorában gróf Almásy Imre, a szolnokmegei egylet nevében kérészen.

Az üdvözöl görögnyrt felolvasása után Beliczey István kezdetben elfogadva, de az ő ismert kéréslen modorában, szép beszéden mondott egyenként köszönetet s kijelentette, hogy 3000 forint alapítványt tesz a csabai földmívelésikolnák, mely tanulmányi ösztöndíjat mindenkori az egylet fog odatélni. Az alapítvány bejelentését riadó éljenzarsant kísérte.

A gazdasági egylet nagy arany érmeivel tette elkötelezett büntetésű elnökének szeszé. Ugyanis 25 aranyból öntött nagy emlékművet nyújtott át az érdemes férfinak a felirattal:

Bajcz

Beliczey Istvánnak

a békésmegei gazd. egylet

25 éves elnöksége emlékére.

1872-1895.

A szép ünnepélyt a vigadóban lefolyt lakoma is emelte. Itt Beliczey: Zsilinsky államtitkár, Lukács György főispán, Fabry Sándor alispán ünnepelték. Felköszöntök mondották: Rubinek Gyula Békésmegei gazdalközöség, Zsilinsky államtitkár, Lukács, de előbb Geisz, az egylet szivesen látott kedves vendége. Nagy sikert pohárköszöntőben fejezte ki haljátát a megjelenteknek az ünnepelt is.

Igy folyt le a szép békési ünnep, melynek visszhangját szolgálja ez a közlemény.

Rubinek Gyula a békési ünnepélyt mint az ideletem legnagyobb sikerét üdvözöl beszédeben. A mezőgazdasági törekvés lelkes csapata mondja rá: „Ugy-lyegyen!”

Werner László.

venni, de az idő csak el kell valamivel tölni, meg a konyhára is kerül peszevona. A kilitő patrónok el a fűnél jöveki az idő pénz — mondja az nagy — az időt hasznos értekesít, ha e patrónok utj gyutasokkal föl-szerelend. Orvost hozassak a beteg cselédnek? De ki fogja majd megfizetni? Ha meg kell gyógyulnia, meggyógyul, ha meg kell halnia, meghal orvós nélkül is. Leányunk, asszonyunk, elég ha annyit tanul, hogy ne álljon a csurgó aszra mikor eszik a fűnél jöveki, ha okosabb nekem lenni ajánlják. Mai napszám már a csirke akarja vezetni a kótlóstyúk. A biztosítás drága, nem szegény emberek való. Mit mond az öreg béres? Hogy az ökrök nem birnak maguktól lábra állni, reggel dorongok segítségével kellett őket fölmenni, meg hogy az aratók félbe hagyták az árpatakaristást, mert — ugymond — azt lekaszálni nem lehet, ok pedig szaggatásra nem szorédtek. Magd megintantik benneket himpélér had, szolgáibor, esendör majd megtanti kaszálni. A cseléd mit tolvaj, fizettet ellensége a gazdának. Ha mást nem loptak, holja a napot. Ezek tesznek töket, inkább parlagon hevertetne a fölneket, sem hogy ily cselszeikkel vágyva vesződjön.

Külsőből így részesül a föld, ha okosabb folyik a naturalgazzalkodás tovább. Azk az esztérjé a rongyos tető alatt nincs, aki kitatarozza. A fal dűledezik, nincs a ki megtámasztja. A gyümölcsös és zöldegség kerthben vigan tenyészik a szerb tövis, a vadbodza, meg a bolondiót csalmatok. A parosodót az ajtó előtt belepote a fi. A birtok lejárási előkötözöt minden évszény a legfűreimészb — a földbe toltatlan állat is. Még a háztörti kutyja is a szomszédja jár jólakni.

A nyakas gazda elérkezett minimumig, melyen alul az izemközöltségek már nem kovesbíthetők, a földolog azonban meg van: a teleknyörvén tisztá. De az ár még mindig nem emelkedik, hanem csökken. A földnek a helyett terület kevesebbsé, nekélyes és elkésett szántás; cseléd és munkasálmátidók: — a teléretár árpát kiveri a szél, csak csak volna, de ösűzög, tengeri népa megsárgult, benőte a gaz — a minimumra csapattunkj A-t és C-t is. S megkezdődik a kínos verődés, az agónia, mely nem oly izgalmas, mint az első nagy lelki élete. De csak a földnek a helyett szűbölt, örömleneléb. Az már aztán pusztán a szerencsétől függ, mennyi ideig tart. Minél kevesebb idegenkék munkájára szorul, annál tovább van kálózása arra, hogy a felszinen marad, ha csak köztbe nem jászák egy borzadalmas jégverés, pusztító tüvész, sertsévsz vagy egy szerencsétlen per, melyre az önmagjával és embertársával meghasonlott lelek amugy is nagy hajlandósággal jár.

A jőzanéltel parasztgazda, ki el tud minden végezni önmaga és családja tagjainak kezével, néha egy emberöltőn keresztül fenn bírja tartani az egyvényleti állapot naturalgaldokodással. Ezen örvényes ályapot ritkán terjed azonban az élelt generáció életébe. Minél megkezdődik az osztzkodás a teléretá lépnek a lakarékpenztár, a 1/100-ed telek a teleknyörvén, meg az egy kaszavágás szlességű parcellák, vége a boldogságnak.

A kizárólagos naturalgazzalkodás hűve elérkezve a válpóntchob, midőn már az adó-végrehajtó mutatókhoz a láthatóran, elhagyottak érzi magát. Mit tegyek? Itt nem lehet tovább élni. Vagy rátep az első típus csillógó, de végkövetkezéyményben végzetes pályájára; melyen értelem, hit és meggyőződés híján sokkal gyorsabban halad a lejárat leföle, mint az. kinek cselekedeteit tanulság, széleskörű összekötetések és üzleti török támogatják. Rendszerint azonban meg megelőli a bukásban műveltebb társai, hit és erkölyös, de szélesebb alapon kezdte meg a csuszamlást.

Vagy elodázza a katasztróft, kádja a birtokát bérbre rendszerint rövid időre, mely idő azonban, éppen elegető arra, hogy az cölmes bérő a földesura által megvettét töké

ségiséggel, a birtolagadókás legráfínálabb módszerével kiszorja a földből az aszirt, melyet az ő gyámoltatlansága kiaknázott nem tudott. A bérlet lejártja után megkezdődik a bérösszeg árlejtése s mivel a végtelenig kiaknázott birtok nem kell senkinek, kelletlen-kénytelen kezdődik a játék előről Scylla és Charibdis: a pénzös naturalgazzalkodás között, de most már haladvány szerint fokozott tempóban.

Vagy pedig éhesen, rongyosan, elhagyatva nem enged eleveiből a szittyja magyasar. Adót csak a földnek a helyett, midőn a földgazdára már a végrehajtó dobja pereg. Parcelláknál elodagotja birtokát a végi életét, midőn a värmege nyűge: ubiztos, közgým, rossz falusi jegyző, de jó kortes, vagy mint botos ispan, orvvadás, rossz cseléd, ur koldus valohal az Isten háta mögött.

A kizárólagos naturalgazzalkodásra alapított gazdasági rendszer a leggyorsabban a kis-átoknál s itt indokolt is, mert habár nem nyújt állandó védelmet a pusztulás ellen, a status quo főtartására egy bizonyos ideig alkalmas. De el van terjedve a holdak ezrei fölött rendelkező uradalmakban is s itt csak akkor nem siralmas bukás a vége, ha kibízony-mányban, part javakozó vagy a törvény hirtővelebbé válásához részeshő egy birtokot irték. Ily uradalmak jövödelmi sokszor nem elegetők arra, hogy a rosszul fizettet gazdást és cselédéség életűkségeitől fedezék s láttam már erd hoz első minőségű föld tulajdonosait, ki mindnapan sorra járta béres-einek konyhát s úgy lakott jól, hogy a béres-asszonyok fűtőből sorka kőtölgötöl, kocsják meg zindelyelőtől való fűtve.

E két típus között, a szélsőből és a jobb között foglalt helyet a magyar mezőgazdák köze: a harmadik típus, kiknek józan élet-bölcséssége, egyszerű életmódja, magas műveltsége, fáradhatatlan szorgalma, érő körültekintése, kiapadtatlan hazaszeretete s hamisítatlan keresztény erkölcsi mentekék meg Magyarországot multban s meg fogják menteni jövőben is. Az ő nagy szívvel készön-bető, hogy ma még nem minden cseléd, minden munkás anarchista; hogy dacára az aranyos internacionalé minden meretkedésnek, gyűrtlen bár, de van még mit a tebe aprítani nemcsak önmagunknak, hanem minden széres embernek, ki a mezőgazda keresztényöl-ből: munkának, eselédnek, koldusnak orvotnak, papnak, tanítónak, ügyvédnek, vasútrusnak, építómesternél, csnak, kömviesnek, szjgyártó-nak, kovácsnak, gépgyárosnak, biztosítási ügy-nöknek, szűszárabónak, csizmadának, korbásm-rosnak, bábaszónnyak, kerékgyártónak, ruhá-, fűszer- és fakeskedőnek stb. stb. — jőfor-máln mindenkinék Magyarországon.

Ok az igazi szabadság, a hazug jelszavakban az értelem szelvénye, a szabadságvívó, az ő szemlélmű midőn érő figyelemmel kísér a valódí tudomány fejlődését, minden idejét sie-gelőt menten időhöz, helyhez, lehetőséghez és módhoz mérten alkalmazza annak ádidasos vív-mányait az emberiség javára; meg nem felel-kezik azonban arról, hogy minden valódí halad-ás, minden valódí vívmány azon és forrásból meríti hatalmát, erőtjét, mely az értelem és a valónék is létet, ezált, értelet kölcsönöz, mely minden faj, állami vagy hierarchikus kapocsnal szorosabban fűz embert emberhez, melynek neve: felebarát szeretet.

Az elnyomatás összes szenvedései az ő lelkeben új erőköt állítanak csatasorba, melyek segítségével legelőt elsősorban önmagát, Allah següdtel, vesztélyes szenvedélyeit, rossz szor-kezt, sóval az állat lét közté nyírtáshál el, általlak képes fokozatosan leküzdeni a józan és őntudatának általa rendelni. S midőn munkájának ezen nehezebb részével elkészült, az elnyomatók saját fegyvereikkel fogja legyőzni s küzni az Isten házából.

A belterjeségek, az intenzitvást, melyet az iskola, a tudás és lamis prófétái oly nyomtatlanok jártakölt, figyelmébe mint a gazdasági haladás hatalmas emeltyűjét — *elsősorban önmagára*, egyéni és üzleti tulajdon-szágára alkalmazza. *Belteser a lakarékosságban*, a nélkül, hogy a valódí s nem képzelt szűk-séggel szemben fukar volna. Belteser a rendben és a pontosságban s az ezekkel karöltve járó szótárságban, a nélkül, hogy a lét előbbi a gyűrtelmes és költséges pedágszág fogkózná. Intenzív a szorgalomban és szűvs kitartásban kint a mezőben, bent a majorságnak és az üzleti élet külföleté utján, mert „a gazda szemé bizálja marháját s léptei trágyázzak meg föld-jét”; a cselédék és munkások ellenőrzését azonban nem hajlja túl azon fogó, a melynél megemlézik azoknak felelősségére, lekölme-retek reagálása s emberi fölőtságg ötundata. Ezen szorgalom közeppete meg nem feledezik lelkének eszményi irány követelményeiről sem: családról, hazáról, Istenről; ezeket kultusz-ban pihenki ki a mindennapi élet fáradalmait.

Intenzív a humanitásában, azon testvére-lly szemben, kiket a sors a gondjárásra bízott darab föld felelősségre, kizárólagos és életvéreter rendelt. Csodáktól ment a szeretet, midőn két harmonikus lelek öszzetáldozkók és egymást támogatva, egymás gyarlóságait jó-akaratalag javítgatja, lelkük öszzeforl az állat-ösztön által indulatlan meszse fölül emelkedő kölcsönös szerelethez és tisztelthez. Ezen csodá-kecsmek a család szentélyében, a szerelati által egybekapcsolt háttársak örökül durzózó viszonyában, hanem a mezőgazdaság rusztikus táján is föllehetők.

Midőn az uradalmak hatalmas ura gazda-tisztelben minden gőös leereskedés nélkül, megtalálja az embert, a jőbarótát, kinek ő sokkal többet tartozik, mint az ő neki; midőn részeseztől veszt nemcsak a gondnak, a munká-nak a kűrdésnek, hanem az okot eredmények-nek is s örömben, búban osztozik vele; midőn a gazdaság vezetékének förtályja nem abban rejlik, hogy a cseléd, a munkás gyarlóságai: izsakosság, leki durvaság, szellemi gyönögség, közönylenség, gyönge elénés vagy furfangos számlyítás állja negyja nevelve, biztos kézzel kezelhető eszközöképezi a lelek és lelk-öltségességét a munkaközöltségek közté, a felebarát szeretet parancsokla igazságos szigor teljes erélyével ezen gyarlóságok kiűzőbölése kére a föladatotat s a testvér a testvér lelkieiben és anyagiakban, nemcsak szavak, de főképpen — egyszerű szívét regzésbe hozó — tettekkel és jó példa által maghoz emeli; midőn ezen viszony felemelkedik a józan élet és magyarázatok s kizárólagos negyja, kiesinyen, férfira, nőre egyaránt — akkor meg-történik a csoda: a szerencsés mezőgazda, kinek lelki nagysága mindent létrehozta, a belterjesjében sokkal messzebbre haladt, mint a hová őt a fizikai és kémiai erők a gépek, a foszfor, a lényeg, a gőz és villamos-ág vagy fűtvezték képekek.

Az egy föltételek egy egyszerű földmívelőlől megszületik a sokoldalú, minden esztéllyel szemben helyt álló *üzletember*. Kit nem egy-könnyű meg zavarba az aranybörő csillóság, a natural gazzalkodás lomha kényelme, jégverés, tüvész, a gabonabörze hause vagy bause, sertsévsz, aszaly vagy munkás-sztrájk. A földi élet esztéllyében meg a hitváros kes-kerkedésnél is előbbben megtudja a gyarlási az egyes konjunkturák esztélyeit szekek szigoruan hívattása keretében megmarada, teljes mérték-ben érvényesíti is.

A növényközi üzleti éretyekkel növesztik a tehetősség, a föltélen megfizathatósság hírneve, növesztik a hitel. Ez azonban kényes egy portékék és a józanság föltételezőr orényát. Néha a kifejezettel *mezőgazda*, minden alap-talán elömben nélkül, de körültekintéssel és óvatosan értekesít. Általán, csak lassan visszate-rőlő befektetésekre: építkezésre, földbirtok vásárlásra, lassan amortizáló gépek, talajja-

rovark, melyet „bhamni“-nak neveznek it-madjak meg, s e rovarok okoznak a marha elhullását, mely például 1877-ben igen nagymérvű volt.

Pease foglalkozott újabban e kérdésről, *) a ki a mult év forró, száraz idoszakában tette meg vizsgálatát, s konstatahata, hogy maga a száraz Juar-fü az, mely az állatok halálát okozza.

Pease kémiailag vizsgálat alá véve a száraz fejletlen fűnövényzetet, azt találta, hogy annak szárszében különösen bütykeiben, nagymérségű, 15–25%-nyi, hogy talán ez a nagy salétromtartalom hat az állatokra gyilkolólag? Hogy e tekintetben eligazodhasson, egy iszoméni 300 gr-nyi kálisárlatot adott be, s az eredmény meglepő volt, a mennyiben 20 perc alatt az iszó ugyanolyan színtompok mellett hullott el, mint azok az állatok, a melyek a Juar-fü evése után eldögöltek.

Ezen eredmény után Pease azt következteti, hogy a Juar-fü gyilkoló hatásának oka, az e fűben száraz időjárás esetén összegyűlenő kálisárlat.

A tapasztalatok szerint ha a szárszárga esős idő bé, a melynél az Andropogon Sordum megint növekedésnek indul, mérges hatását elveszti. E szerint fel kell tenni, hogy a Juar-fü fejlődésének megindulását a benne felhalmozott kálisárlatom nagyrésze azsimiláltak.

A budapesti sertéskonzumtelep.

A kőbányai sertéskiviteli piaczon körülbelül három év előtt kiűrt sertésrész, — mely az egész ország sertésállományát inficiálta, s mérhetően károkat okozott — adta meg az impulzust arra, hogy feltérkeskedelmünk új alapokon szerveztessék.

Ennek mikéntjezett vitaközött hosszu időközön keresztül szakemberek és laikusok míg végre az ügy fontosságára való tekintettel a jelenlegi földművelési miniszter elköltözteték fél évvel egy szaktanácskozányt hívott össze, mely megjelölte a módokat, a melynek alapján sertésrészkereskedelmünk a jövőben reorganizáltassék. Az anekt többek között igen hathatós érvekké mutatja fel, egy a kőbányai kiviteli piacziól teljesen független konzumiaczió létesítésének szükségességét.

Ebből folyólag a földművelési miniszter egy leirában felhivta Budapest székesfőváros tanácsát, hogy egy önálló sertéskonzum piacziót szervezzen, s annak teremté mielőbb késztesse el. Ez történt néhány héttel az említett anekt megtörténés után, vagyis a mult év márczius vagy április havában.

A székesfőváros az ügy előkészítésére egy bizottságot küldött ki, a mely a mult év június 16. megtartott közgyűlésnek azt a javaslatot tette, hogy a sertésvágóhíddal és szabad vásárszállásokkal felszerelendő konzumvásár a ferenzvárosi rendezőpályaudvar petroleumrakodályánál, vagyis a jelenlegi ideiglenes konzumiaczió helyén az u. n. Bikáren rendezéssek be. A közgyűlés a kiküldött bizottság javaslatát — a kőbányai érdekéles nagymérvű ellökődése ellenére, a mely e vásár helyül a kőbányai telep közvetlen szomszédságában levő, régi lövelénydőlnek, az illó-utrá eső a résztét kívánta kijelölni — elfogadta, s egyben utasította a tanácsot, hogy az erre vonatkozó tervezés és költségvetés három hónapon belül terjesztesse a közgyűlés elé.

Ez meg is történt, és hogy a fővárosi mérnöki hivatal oly tervet készített, a melynek alapján a létesítendő telep költségei 3.142,000 frtba kerültek volna. E tervet tehát a főváros nem fogadta el, s egy újabb tervnek elkészítésére utasította a tanácsot. Hosszaddalmas tárgyalások után végre, egy teljes év után a módosított terv készen van s legközelebb be fog terjesztetni a közgyűlés elé.

E módosított terv főbb pontjait a következőkben ismertetjük:

A sertésközvágóhíddal és szabadvásárszállásokkal felszerelt sertéskonzumvásár, a jelenlegi ideiglenes konzumvásár helyén, a Bikáren fog létesíttetni, a köz- és általánoségszolgálati követelmények szigorú szemmelátásával a vágóhíddal a főváros fogvásztánának megfelelőleg, a mely évenkénti 250—300 ezer drb sertésre rug, vagyis naponta 800—1000 darab — akkora tervezetik, hogy naponta 800—1000 drb sertés feldolgozható legyen. Mikénti berendezés — csekélyebb mértékben érdekelvén gazdáinkat — részleteini feleslegesnek tartjuk.

A sertésközútdarúszállások 2240 drb sertés elhelyezésére alkalmasak az új terv szerint. Fel lesz szerelve külön mérlegházak (hidmérlegekkel), trágyaházak, s vasut által lesz összekapcsolva a vágóhíddal. A szabad szállásokban elhelyezett sertések nemcsak a helybeli fogyasztásra lesznek eladhatók, hanem onnan eladások történhetnek az ország határain belül a vidékekre is, s sertésrész innen az ország bármely részébe elszállíthatók. A hízósertés ezen utóbbi tervé algha lesz keresztültivhető, mert a földművelési miniszter éppen a mai napon becsajátít ki egy rendeletet, amelyben a konzumvásárról a vidékre való szállítást egyszer s mindenkorra beszünteti.

A sertéskonzumvásár szállási 2000 drb sertés általánosra tervezetnek. Az eredeti (elhom fogadott) terv szerint 3600 drb sertés számára készítették volna ezen helyiségeket, de a jelenlegi ideiglenes sertéskonzumvásár adatai szerint ez a redukáció teljesen igazolt. A konzumvásár a szállásokon kívül még fel lesz szerelve külön mérlegházak, trágyaházak, boncoló épületek s szintén vasut összeköttetésben lesz a sertésvágóhíddal.

A sertéskonzumvásárra a fertőzött vidékekről érkezett sertések csakis a közvágóhídra vihetők és a szabad forgalomból teljesen ki vannak zárva.

A konzumvásárréte felhozott sertésállomány tehát mindig két részből fog állani, azaz egyik része — a nem fertőzött vidékekről származó — a szabad vásárszállásokban helyeztetik el, a másik részét a fertőzött vidékekről szállított közvágóhídon, akár szabad forgalom után, a másik rész a konzumvásár szállásaiiban talál elhelyezést, a honnan az állatok csakis a közvágóhídra lesznek vihetők. Mindkét helyen együttesen 4240 darab sertés helyezhető el. Ha felteszük, hogy hetenként csak háromszor tartják vásár, hogy egy évben ezekben a szállásokban 961440 drb sertés helyezhető el, vagyis a főváros jelenlegi fogvásztánának több mint kétszerese.

A létesítendő telep vasuti összeköttetését illetőleg kiemelendő, hogy az csak egy helyen kerülhet össze a ferenzvárosi rendezőpályaudvarral, míg az eredeti terv szerint a telepnél két külön vasuti összeköttetésre lett volna.

Az új terv szerint a telep éves rendezési költsége 1.840,000 frtba előirányozva, az első terv 3.142,000 frtnyi előirányzatával szemben. Ebben az összegben benofoglatatik a vasutberendezésnek 208,851 frtba prelimitált összegre, melynek felérésében viselésére — a létesítendő intézménynek országos jelentőségű voltára tekintettel — atának a kereskedelemügyi kormányt foglalkoztatni s mi a magunk részéről legkevésbé kételkedünk abban, hogy a kormány e kiadásban partícipáljon. Ezen összegnek, valamint az egyes munkáknak vállalataiban becslésait alkalmával elérhető megtakarításból származó költségnek levonásával a székesfővárosnak 1.635,672 frtjába fog kerülni a sertéskonzumtelep létesítése.

Nagyon fontos körülmény gazdálatainkra nézve az, hogy mi költségbe fog kerülni a konzumiaczió igénybevétele? A tervet szerint a szállásdíj naponta és darabonként 5 kr, a vásárdíj 20 kr, a mérlegdíj 3 kr; ezenkívül a vágóhíd igénybevételeért 60 kr ölesei díjat fog

a vásárdíjgazdáltság szedni, úgy, hogy a vásárra hozott és a vágóhídon leült minden egy darab sertés 88 krnyi díj terhelne.

E díjak, a mennyiben a 60 krnyi ölesei díj nem a tenyészteséket terhel, nem mondhatók tulajmagasaknak.

A legközelebbi közgyűlés előhíresztelté a kőbányai piaczió figyelemül alsó sorban a helyi fogyasztás érdekét szolgálja, és az által közvetlenül az árak egészségese alakulására jótékonyan befolyon. A székesfővárosi sertés-hufofuzgatásba má már oly nagymérvű, hogy a kőbányai kiviteli piaczió összes forgalmának (természetesen nem a jelenlegi, hanem 2—3 év előtti értve) körülbelül egy harmadrészt teszi ki, a melynek megemlésezt megemlésezt, hogy az eddigi a kőbányai piaczió által monopolizált árak alakulására e konzumiaczió mi nagymérvűben fog kórozhatni. Ebből a tényből magyarázható meg a kőbányai érdekéleségs ellenszenvé ezen utjonnan létesítendő piaczió iránt, a melynek megbuktatásza minden eszközzel törekedtek, a mi azonban szerencsére nem sikerült.

Meg egy igen nagy előnye lesz a létesítendő konzumtelepnek, az nevezetesen, hogy miután a telep szabad szállásokkal lesz felszerelve, a tenyésztesék nem lesznek kénytelenek árjukat kedvezőtlen árak esetén elkötye-tyélni, hanem — legalább a földművelési miniszter által annak idején megtartott anekt intérvégzési értelmében hatóságilag meghatározott szállás és takarmányának a legközelebbi vásárdíj tartarhatók azokat.

Ez utóbbi ügyet illetőleg meg kell jegyezni, hogy a takarmányrak hatóságilag való megállapítása főfontosságú követelmény, amelyet az intéző köröknek nagy körültekintéssel s a tenyésztesék helyzetének méltányos figyelembe vételével kell megfoglaltatni.

Magyarországon az egy körülmény könnyen illuzorióssá teheti az egész intézmény a gazdák szempontjából, mert ha a takarmányrak tulajmagasan állapotának meg, és oly terhessé tenné a gazdákra nézve e konzumvásár igénybevételeét, hogy az eseten belül helyzet semmivel sem lenne jobb vagy rosszabb a jelenleginél pedig ez már ez idő szerint is csaknem lételem.

Eppen ezért nagyon óhajtandónak tartjuk, hogy ez ügyben a gazdák véleménye is kikértesse a ezek képviselőit az e tárgyban megindítandó tárgyalások alkalmával a főváros meghívja és óhajtásaitak lehetőleg figyelembe vegye.

J. P.

Som- és mogyorófabotuztem.

Mint hogy ismételve kérdés intéztetett a som- és mogyorófabotuztem mikképen való értékesítés iránt a Köztelek szerkesztőségéhez, időszerűnek taládom az e tárgyban a „Revue des eaux et forets“ és a „Deutsche Forst u. Jagdzeitung“-ban s tárgyról megjelent közlemények kiiratokait az „Erdészeti Lapok“ 1890. évi 31. és 1891. évi 50. s következő lapjain megjelent ismertetés alapján ideiktatni.

Különösen ajánlatos ezen üzemződik kisebb kiterjedésű, pl. urbéri elkülönítéskor kihasított erdőparcellákra, melyek sokkal kisebbek, sem hogy rendezés indoktlen kezéni érdemes volna.

Külön tenyésztesé erdőgazdáltsági szempontból nem szokásos és tisztán magában nem is, hanem tüly, bálk, gyertyán stb. közé keverve mint alfa szókott előfordulni az ugynevezett hűs szóm, melyről itt szó lehet egyelőre, kevésbé jelentős társa a vereggyűri som társaságában. A meszes talajon nédt örökben s

*) Lásd a Bot. Centralblattat 1897., 16. számat.

bármí fekvésű hegyoldalokon előfordul, de legjobban mégis az északi oldalakon szokott diszteni, hol néha jelentékeny magasságot ér el. Egyáltalán megőrö az egyenesen rá eső napfényben, mint a fák meglehetősen sűrű árnyékában. Születési képtelenség igen nagy, egy év alatt 120-130 cm. hosszú hajtásokat is eszt, egy egy bokron 20-25 sarj is van, melyek közül a legtöbb kurta marad s csak 5-6 éri a rendes hosszát s vastagságát. A hideg irtani meglehetősen érkeetlen.

Gégsz 10-12 éves koráig igen gyorsan nő, azután lassúbb növése s husz éves koráig magasságban való gyarapodása jórésben sommi. E korig közepesen 5-6 méter hosszúságú érnek el a szuhángok s körülte letemény méréve alig 14 centiméter.

A somnak fája igen kemény, nagyon szépen faragható és csiszolható, ennél fogva szerszámnyelvekre, puskahevedőreknél, hordóbronzcsok és pálczákra nagyon keresett, *nagyobbnál méretében* esztergályosok s műfaragók által igen kedvelt fá.

Franciaországban a birtokok s kereskedők ocazsmára adják el bent az erdőben, a vágások somfái vagy ha a verő maga nem dolgozza fel, ismét tovább adja el a szerszámnyel s pálczakészítőknek vagy arbronszokoknak.

A 12 cm. kerületű darabok ára 30-35 frank ezrenként.

A szerszámnyelkészítők a következő czikkek készítk somfából:

1. *Hosszu nyelveket* kövözök és kötörök használatára. Ezek 1-1.1 m. hosszúak s vékony végükön 12 cm. kerületűek. Ezer drb 130 frank.
2. *Rövid nyelveket* kalapácsok stb. számára 50-80 cm. hosszú, 10 cm. kerületűek. Ezre 50-80 frank.

3. *Vésőnyelveket*, hosszúság 35-45 cm., kerület 9 cm., ezre 20 frank.

4. *Fejcsenyőket* kádráknak, hossz 1.33 cm., kerület 9 cm., ezre 50 fr.

5. *Baltanyelveket*, hossz 1 m., kerület 9 cm. ár 30 fr. ezrenként.

Az arbronszokok ezeket készítk somfából:

1. Burgundi arbronszok, hossz 2.85 m., kerület 10 cm., végén 4.5 cm. Ezre 40 fr.

2. Áltag, csobolyó v. vatalle arbronszok, hossz 2.5 m., kerület 4.5 cm., ezre 25 fr.

3. Hektoliteres arbronszok, hossz 2 m., kerület 4.5 cm., ezre 20 fr.

4. Négvedes arbronszok 1.8 cm. hosszú, 4.5 cm. kerület, ár 10 frank.

5. Hering- és vajshordó arbronszok, hossz 1.33 m., kerület 4.5 cm., ár 5-6 frank.

6. *Pálczakészítők* kövözök választókat állít elő somfából:

1. Dérközög alatt álló fogantyú bot, 1 m. hosszú, közepén 2 cm. vastag. Száza 10 frank.

2. Fasulykot, hossza 1 m., középátmérő 1.8 cm., ár 7 fr.

3. Faszintéz, hossza 1 m., átmérő 1.4 cm., ár 5 fr.

Készítenek még somfából lérfakókat, szénahányó villákat, szőlőkarókat, ostorvelyek stb., úgy hogy a somfa a legkönyvőbb ágakig műfaként feldolgozható, a kámpós darabkákat, mint kukát lehet a dohánysztyókban alkalmazni. Tiszánt tehát ellemiségintől függ, hogy minél több hasznos dolgot kerítsünk ki a somfából.

Né feltejsük el e mellett, hogy a som többnyire új területeken fordul elő, melyek nem hogy szántóként, de mint legelő vagy erdő sem igen hasznosíthatók s így a husos som gyümölcse is igen keserű.

Hogy az új területeken a somfaradó minél helyesebben kihasználhassék, Ausztriában a somfát sétábot előállítsa czéljából rendszerüment szerint kezelik s melettedgen is elősegítk, hogy a bot a legkeresettebb alakban nőjön, miáltal a versenyképességét növelik, új birtokokkal szemben, ki a magrá hagyott erdőben csak keresve találják meg az alkalmas botokat.

Az ilyenké berendezett erdők a következők középk: A somfabokrok korra vastagszól töré vágják, csak 2-4 érteles hajtást hagyva meg. Ezeket az oldalágaktól megtisztítják, csak a esucs felé esőket hagyják meg; ezeket tüvelnek, mint a homlónál szokás, beavágják, azután lehajlítják egészen a földig s hogy vízszintes irányban meggöbösöve maradjon egy a földbe vert kámpóló erdeősítők. Ezekből a lehajított ágakból, reájuk meelőlesen, még ugyanazon évben oldalhajtások nőnek felfelé. Néhány ez oldalágokból 2 év, a többi 3-4 év múlva annyira kifejeződik, hogy félhasználhatóak legyenek, az anyaguktól levágják s úgy darabolják szét, hogy minden stápleúra kellő nagyságú kámpóló, fogantyúval legyen előlva.

A régi anyagáktól több kivágják s a rendelkezésre álló többi anyagokon ismétlésk az előbbi eljárást.

Az ilyen erdő gondozást, utánnézést igényel. T. i. a meghé és fölősegek hajtásokat előtávolítják, a megfogottakat ápolgatják meg, segélyk, hogy egyes növények maradjanak.

Ilyen eljárással, 2-4 évi forduló mellett egy-egy bokorról 10 természetes fogantyúval bíró bot termelhetünk.

Itt kövözök számítás lehet megteíteni. Ha egy hektár 2 méteres négyzet kötélekben (t. i. a csok egymástól 2 méterre, a sorokban a somfabokrok szintén 2 méterre állanak egymástól) 2500 anyagötynök van, minden töré 10 hajtást számítva, 25,000 drb bot termelhetünk 2-4 estendő alatt. Ha 100 drbot egész olcsón 1 frt 50 krajvára számítunk, 375 frtot hoz egy ha. Ezt 4 évre elosztva, esik egy évre 93, kerek 100 frt egy ha-ra, *nyagv kassza*, *hódjára 67 frt*, ami fényes eredmény.

Néhol a megvőfakort szintén így kezelik, de jóval kisebb a jövedelem.

Füldes János
m. kir. főedész.

IRODALOM.

Mit tegyünk? Magyar agrárpolitika — az igazi.

Irtá: Emődý József.

Az az élénk és magas színvonalú polémia, amelyet gróf Tisza Istvánnak Magyar agrárpolitika címzen a folyó é dejen közreboasztott rópirata a magyar közzgazdasági irodalom teren felidzett, egy új lappal gazdagított és hár a munkában, amelyet a fenti cím alatt Emődý József adott ki. Emődý József, mint a Nyitra vármegyei gazdatiszadalom egyik vezére és a magyar agrárius törévőknek különben egyik régi, tehetséges és buzgó tagja ezen rópiratban azon agrárius eszméknek védelmére kel, amelyet gróf Tisza István említtet rópiratában olyannyira. Kicsinyelt, sőt sok tekintetben még tovább szorít gyökereket.

Emődý József rópirata 3 részöl áll. Az első rész tulajdonképpeni polémia a gróf Tisza István által felállított tettelekk. Nem szaraz számadatok halmozásával, hanem a logika vas követeztetésén felépített okoskodással, erős agrárius meggyőződéssel, élénk eszemenettel, szingazdág iryállyal mutatja ki azokat a tévedéseket és hamis következtetéseket, amelyekkel gróf Tisza István az 6 munkáitában a magyar agráriusok jelenlegi törévési diszkreditálására és hamis szcinben való felintetésére elmondott. Nagyon helyesen csatlakozik Emődý József munkája ezen részéhez a második fejezet, amelyet lapunk má számában vezérlekként közlünk s amely egy gyakorlati gazdának mindennapi tapasztalata alapján des meggyőzővel nyújtja azt a tisztelet, a melybe az élet sodorja a gazdát s a mely lehetetlenül teszi a Tisza István gróf lepraülzsihebb természetának a követését, amidőn a fennálló mezőgazdasági bajok orvórsáának legjobb módját az u. n. intenzív gazdálkodásban adja meg.

Ügyesen fejt ki Emődý azt, hogy az élet mindennapi küzdelmében éppen ezen tanácsnak a követése a lognehezbe, sőt teljesen lehetetlen. Mert bármiképpen gazdálkodjék is a gazda, a mai viszonyok között, az árak általános depressziója alatt nem képes olyan bruttó jövedelmre előállítani, amely az őzám-költségek levonása után meglehetősen biztosítana, sőt az életből vett tapasztalati adatok alapján éppen azt bizonyítja be, hogy az a gazda van aránylag a legkedvezőlenebb helyzetben, a ki a belterjeség felé való törévőseben költségek befektetésékk kénytelen eszközölni s ezáltal birtokát teljesen eladósítani, mert ezáltal az őzám költségei is az őzám szűrére. Konkluzióra tehát az, hogy a követeztés válnaainak megfelelő haladás mellett, az óratos előlátás vezesse a gazdát, ha néméleg boldogulni óhajt.

De a kibontakozás útja mégsem az egyes gazdának tehetségeitől függ, mert az okok sokkal általánosabbak, semhogy azokat az egyesek megszüntesse az őzám költségei es ózám néha a kérdés, hogy az egyes gazdát mit tegyen, hanem a kérdés, hogy a gazdatiszadalom összege mit seletekzedj. Az a kérdés tehát, „Mit tegyünk?”

Ez cím alatt külön fejezetben tárgyalja mindazokat a feladatoikat, a melyek a magyar gazdatiszadalom összegeért a köteleességet képezik. Ez a fejezet az, a mely tulajdonképpen felé Tisza István gróf agrár politikájára, a midőn egész terjedelmében kifejti a magyar agrárpolitikát, a melynek alapját a keresztény felebaráti szeretet, az igazi liberalizmus kell, hogy képezze, a mely még az egyének érvenyselőit megengedi, addig a gyengébbet az erősebbk nyomása ellen megvédelmezi és a gazdasági életben a közgazdaság teren megadja a megfelelő hatáskört és ezáltal a mai helytelen és téves politikai és közgazdasági rendszer helyett egy új nemzeti irányneinknek megfelelőbb és helyesebb rendszer alapját véli meg.

Rövid vonásokban ez az említtet rópiratnak eszemenetle, tartalma és czélzata. E munkának nemcsak az elő értékek, hogy szoros és követeztéses logikával, ékes nyelvezettel és meggyőző érveléssel bizonyítja be a magyar mezőgazdaságunk jelentőségét az állami élet teren és bizonyítja, hogy állami létünk legfőbb alapjának a mezőgazdaságunk romlása ahhoz a határhoz érkezett el, a hol a segítségnek minél sürősebben be kell követeznie, hanem az is különös értékek ad neki, hogy távol minden elmeleti fejtégetésektől, a gyakorlati embernek mindennapi életében előfordult tapasztalattal, gondolatával és eszmékörrel fejezi ki és ezzel bizonyították szolgáltatja annak, hogy mindaz a vád, melyt a magyar agráriusok vezetőire az ellenkező tábor oly szivesen szokott hangzatosítani, hogy tulajdonképpen nem a magyar mezőgazdaságunk területében gyökerező eszméket óhajtanak megvalósítani, hanem külföldi törévőknek majmolnak és fantomokat kergetnek, nem egyéb pusztá vadaskodásoknál, melyekkel a magyar gazdaságunk előtt az agrárius törévőknek a gyökerekk diszkreditáltak. Mert hiszen mi egyéb vezethetné ezeket a köröket akkor, amidőn megtagadják azt, hogy a magyar agráriusok a gyakorlatban nem a követeztés, hanem több, mint két évtizedre visszanyulnak, amidőn megtagadják azt, hogy ezeket a törévőseket a gyakorlati gazdák is megzakévták, amidőn megtagadják azt egyáltalában, hogy ezen törévőknek létjogosságuk van. Mindezekre a vádakra szebb feleletet, czáfalot, mint Emődýnek az országzszer ismert jó gazdának a rópiratban nem kapathatunk. Ezzel azért a kövőknek különben is jeles tulajdonságáért minden gazdának melegen ajánljuk elólasását.

A rópirat, amelyet Singer és Wolfer kiadó cégnél (Andrássy-ut 10. sz.) jelent meg, ugyanott 80 krétt megzserezhető.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

284. sz. kérdés. Egyedül egy db kecske-rágógát küldök, mely véleményem szerint paizsteivel van elveve. Széveskedők értesítést, azonos-e ezen paizsteitől az akácfrizkát ellépő paizsteitől burgonyáért, sőt abból, mivel lehet a fátat ezen veszélyes ellenségétől alaposan megtisztítani?

Balsztanya.

P. F.

285. sz. kérdés. Ajánlank nekünk egy burgonyafajt, mely állítólag 28% keményítő-tartalmú. Kérdeznék, létezhet-e ily magas keményítőtartalmú burgonya? A nálunk már megállt által 37—18%-ot tartalmaz. Azonkívül nagyobb mennyiségű bevermelt répával felett rendelkezünk, melyet azonban marháknál enni nem akarnak. Volna-e más, a répávalcseket valamely pótszer hozzáadásával által javítani? Melyek azok a pótszerek, és mily arányban kellene azokat keveretnie a levelek közé? A répávalcseket legjobban konzervált állapotban vannak. Végre szives választ kérünk, hogy eltarthatók-e bevermelt répávalcseket jövére, azaz a jövő télen át, anélkül, hogy táptérfelükről és elvezetőségükről vesztenének?

Szokolóc.

O.

286. sz. kérdés. A beküldött álcák nyugtalanítják fonok kaszkabán levő méheket, a méh testébe kapaszkodnak, a szőrök, izgyűrűk és lábuk közé. Ugy látszik, nehezen tud a méh az álcától szabadulni. Mifele álcza ez, mely gyűjtés közben került a méhre? Miért s mennyiben káros s ha káros, lehet-e ellene védekezni?

Pa-Szent-Iván.

R. H.

287. sz. kérdés. A római telek egyesületől Ó-Budán egy körülbelül 500 m²-nyi parcellátelket vettem, mely jelenleg rozsszal van bevetve, azonban ezenül erre a célra fel nem használhatom az egyesület szabályai értelmében. Kérnem, hogy addig, míg az oitani egész complex rendezve lesz, lehet-e ebbe a földbe épen egy gyanús földet, alévesz mindkét együt, szükségese-e ily feketé földet hoztatni?

Cs. B.

288. sz. kérdés. Tehemest meg baltaczinem virágzó előtti időben legeltetem. Tejvervöm a tejét állítólagos rossz szaga miatt kifogásolta mindaddig, míg a tehének más lege-lore nem jutottak. A mint kísérletetpen a teheneiket nyolag baltaczinem bocsítottam, a verek a tehnek ismét rossz szagát konstátálta. Kérek szives felvilágosítást, vajon gazdajátársaim észlelték-e a zöld, gyommentes baltaczin hasonló hatását?

P. Gy.

Feleletek.

Pulvinária Eronymy paizstei. (Felelet a 284. sz. kérdésre). A bemutatott kecskerágó (Eronymy suropaeus) hajlamos talán képződmények a Pulvinaria Eronymy nevű paizsteitől származnak, amely az akácfa paizsteitől-til lényegesen különbözik; mert az akácfa-paizsteitőlnek nincs meg az a grasipis képződménye, a mint az ennélfelől láthatjuk. Talán az a helyszínen is tapasztalható, meg lehetne próbálni a dohánylevéllel (Thanatonna) való perméztést.

Mégis minthogy a beküldött ágon levő paizsok alól a tetvek időközben elhagyják s mind veresbarabra por fedők az ágon, és az a helyszínen is tapasztalható, meg lehetne próbálni a dohánylevéllel (Thanatonna) való perméztést.

Thanaton kapható hatóságig engedély felmutatása mellett a magyar dohányszerkedelmi társaságnál Budapesten, V. Nagykoronca-utca 16. sz., a 5000 gr. súlyú bádószerenczekben 150 forint. Egy hektoliter vízhez 2 kg. Thanatonth kell jól összekeverni. Vellay.

Bevermelt répávalcseketése. (Felelet a 285. sz. kérdésre). A burgonyakeményítő tartalma nagy általában 16—20% között ingadozik, de van burgonya, amely 9—10%-ot és van, amely 20%-ot tartalmaz. Az a 28% tartalom tehát lehetséges.

A mi pedig a bevermelt répávalcseketet illeti, ha azok csakugyan olyan legjobban konzervált állapotban vannak, amint kérdéstevő jelzi, úgy elég érthető, hogy miért nem eszik hát azt a marhák.

A bevermelt (savanyított) répávalcseket semmiféle állat se fogyasztja ugyan nyáron kedvel, de ha fokozatosan hozzácsokott, úgy a szarvasmarha fejeként és naponta 20 kiloyit is elfogyaszt.

És anyagának rothadására emlékeztető szaga is előnyös édeses-savanyu ivu van. Ez az oka, hogy az által idegenkedik tőle. Ugy látszik, nem volt túlreml a kérdéstevőnek arra, hogy állaitait ez idegenkedésről leszkotassa. Kezdje hát újra a savanyított répávalcseket nyújtását úgy, hogy eleinte fejenként és naponta 5 kiló ily anyagot csakszokott állapotban keverjen össze 15 kiló szarvasmarha 15 kiló konzerváltal vagy leunmagpogácsával és 2 1/2 kiló korpával, emellett természetesen szalaz anyagot (szénát, szalmát) is nyújtván. Ez tejelel tehenekre érteendő. Később és fokozottal felmehat a répávalcseket adagban 10, majd 20 kilóra is, de ezentul — veszély nélkül — már nem.

Ha valóban oly jól van konzerválva a répávalcseket, mint kérdéstevő mondja, úgy az a jövő télen át is ellál. Erre azonban biztosan számítani nem lehet.

Netáni tulságos savanyúságot csökkenteni s izleteségét fokozni lehet a bevermelt répávalcseket avval is, hogy tiszta, iszapolt kétra port kever bele 100 kilóra 50 grammot számítva.

Kérdéséből nem lehet tudni, hogy mifele marháknak kívánja nyújtani a szarabonról takarmányt, de figyelmeztetni kívánom, hogy növedéskülatra káros az. M. X.

A nünike álcái. (Felelet a 286. számú kérdésre). A bemutatott apró fekete rovarok a nünike álcák, melyek álcái, de hogy mely fajta nünike, azt az álcák alapján bírni nem megállapítani, nem lehetett. A faj megállapítása egyébként közömbös, mert valamennyi nünike fajnak kifejledése és életrivonyái egyformán s különböző méhfaajok életrivonyáival vannak kapcsolatban. Hazánkban legközönségesebbek a Meloban oly jól van konzerválva a répávalcseket, mint kérdéstevő mondja, úgy az a jövő télen át is ellál. Erre azonban biztosan számítani nem lehet.

A rövid szárnyfűdjű, termes potrohu, fekete, aczélek vagy femes zöld színű 11—36 mm. hosszúságú kifejlett bogarak kora tavaszszal, olykor már márciusban lombán mászkálnak egyenkint a fűvek között, utakon, olykor kiszáradt árkokban. Táplálékuk növényzetből áll, melynek levele vagy ágját fogyasztatják.

A kifejlett nőstény ápril vége felé, vagy május elején páráz utána a talajban körálkuk lyukat fur, — mely 26 mm. mélységű lehet — a méhes beledugja protóházt s annak fenekére le-erakja tojáságra petéinek egy részét, ezután még további lyukakat fur ezekbe is tojik mindaddig, míg a körülbelül 1000-re rugó petekészlet alkalmas módon elhelyezkedik van.

Ezekből a petékből 28—42 nap múlva kikékelnek a parányi fekete álcák s nyomban felmásznak az ajakos és pillangós virágu növényekre, fehér és sárga kökörcsinreke (Anemone nemorosa és ranunculoides stb.-re) különféle színtartók (Ranunculus) nem azért, hogy a virágmagok mellett táplálkozzanak hanem hogy a virágokra érve méhfaokat kiszemelésessé, melyek a további fejlődésre szükséges anyagot fogják szolgáltatni. E célz elérése végett a kizemelt méhfaok szőrözetebe kapaszkodnak s abban bujnak meg a méh fészékbe visszatér, lerakja az ivadék fenntartására szükséges méz anyagot.

Ezzel azután megindul az álcáknak szövevényes fejlődése és tulajdonképpen kártelele.

A mézelő méhnél ugyanis azonnal, a többi méhfaoknál (Anthophora, Andrena, Osmia, Halictus stb.) pedig csak akkor, ha azok petéiket lerakják, kivándorog a szőrözött alól, behatol az éléskamrába, felemészti előszörban a petét, azután megvedik s a volt feketé álcza átváltozik a cserebogróhöz hasonló fehér pajorrá. Ez az alak azonban már csak mézelő állatokhoz s miután így megváltoztek, felbőre leválk testéből kibőre a bogáron, s mi a szövevény képződésére felkészülnek. Ha az megpörtend, ennek az alaknak burka is felreped s abból a II-ik alakhoz hasonló álcza buvik elő, mely mézkenyérrel táplálkozik s teljes felnövekedése után eddigi táplálkozásá helyéről elvándorol s a földben bebarozódva álszuszta. Az a telet, hogy a következő tavasszal mint kifejledött termes bogár, lássák meg.

A nünike kifejledésénél tehát 5 fokozatot lehet megkülönböztetni, melyeknek lefolyása által a méheket nemcsak szállítási eszközökül használják fel, hogy a kaptárba vagy fészékbe eljuttassanak, hanem mint azt tapasztalt méhészek állítják, a szőrözetebe való belekapaszkodás miatt jóllehet hátrány keszertül meg a méh testébe is belefurakodnak.

A méhek az ilyen sürleések folytán fájdalmas csavargó mozgások és göröcsös rángatózások között csakaham kiszendvednek, úgy, hogy némely esztendőben a kaptárók körül néhány lépésnyi terület göröcsökben vergődő és körülbelül méheknél is nagyobb mennyiségű méheknek s a baja ilyen hasonlít a dühöt kísérő meheknek s éppen azért az a vélelem, hogy a dühöt a nünike álcái idézik elő, míg azt indokolnak, hogy a fiatal méhek gyakrabban dühönek meg, mert az álcák könnyebben bannak el velük, továbbá hogy a düh mehekben védekezés májusban. Hitehőbb rájok jónaknak, hogy a nünike álcái a méhek a fekete álcák is jelentkezni szoktak, s végül, hogy a méhek julibusban nem szenvednek ebben a betegségben, mert ekkor már nünike-álcza nem található.

Védekezésül nem ajánlhatunk mást mint hogy a méhecsék közelében vagy bárhol tálnál nünikeket elpusztítsuk, mert a nőstények vagy peteméheseknél szövevényes szövevény megapaszitjuk a pusztítókat úgy számtal. Továbbá hogy melyhet a lét jelentésüket tapasztaljuk vagy a méheken az álcákát is észrevettük, a méhes körül elsözva herőv, vagy a köpök fenekén levő és haladók mehekét összegyűjtjük és forró vízben vagy tűzben megsemmisítjük. Vellay.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Országos sörárpalatitási és sörárpávásár. — Is- hizti állatvásár. — Abraktakamánvküld- mények kedvemenyes szállása.	841
Mit tegyek? —	841
A budapesti serteskonzum.	846
Som- és mogyoróhottetem.	848
Társ. Belsőczy István.	842
Állattenyésztés.	845
A szarított mosók fejérítéke emészthetősége.	845
Garadnagj növénytan.	846
A kóroktörp sárgaság.	847
Cytilos takarmányfü.	847
Trudalom.	847
Levélszekrény.	848
Vegyesek.	848
Kereskedelem, tözsele.	850
Szerkesztői üzenetek.	851

Haldoklás. Újláji *OLGA* Miklós az Országos Magyar Gazdasági Egyesület alapító tagja, élete 90-ik évében meghalt Hódmező-Vásárhelyen.

Gyümölcsértékesítő szövetségek. A gyümölcsértékesítő szövetségek alakításánál szükséges tudnivalót az OMGE. egy fizetési foglalta ötéssel e s fizeteket a gazdasági egyesületeknek és közgazdasági előadónak most kilési szét. A létesítendő szövetségek központja a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte lesz, mely a kötelekbe belépő vidéki szövetségek gyümölcsárújának értékesítését a központi vásárocsarnok szükség szerinti pedig a külföldi piacokon is eszközölközni fog. A szétosztott fizetéseken azok a szervezeti módokat az feltételeket ismertet, a melyek mellett a vidéki szövetségek legrészletesebben alakulhatnak meg s a központtal összeköttetésben lehetnek. A központ és a vidéki szövetségek közötti összeköttetésből folyólag szükséges bejelentése s értesítések egyszerűsítése s egyöntetűvé tétele végett az OMGE. a szükségesítő bejelentési lapokat is kinyomtatá, a melyeknek egy-egy példányát a tervezettel együtt 10 kron belyeg beküldése ellenében minden érdeklődőknél rendelkezésre bocsátja.

Nyitra vármegyei gazdasági egyesület. Élénk emlékezetében lehet meg olvasóinknak az a villongás, a mely a múlt év tavaszán a Nyitra vármegyei gazdasági egyesület közeleiben történt, a midőn az egyesületnek megtartott közgyűlése alkalmából hozott egyesületi alapszabályok módosítására vonatkozó határozatok, valamint az ugyanezen közgyűlésen megjelölt választásokat az egyesület kisebbek magára nézve serelemesnek találván, azok ellen a földmivélségi miniszterhez felelőzést s a főmivélségi miniszterhez felelőzést is ezen közből az egyesületnek vezetőségétől úgy vádalkal illette, amelly vádak valószínűleg esetén valóban alkalmasak lettek volna arra, hogy a földmivélségi miniszter ezen közgyűlésnek határozatait tényleg megsemmisítse és a gazdáközönység maga az egyesülettel teljesen visszavonjon. A földmivélségi miniszter, amint értesülék, legutóbb a Nyitra vármegyei gazdasági egyesülethez egy leiratot intézett, amelyben a hozott alapszabálymódosításokat jóváhagyja, egyttal azonban elrendeli, hogy a választások újból megtegyesnek. Amint látjuk, a földmivélségi miniszter főként azon célzete, hogy az egyesület belsőéletében keletkezett villongást megszüntesse és az egymással szemben álló feleket kölcsönös engedelmségre bírva, az egyesületnek közösen működését biztosítsa. A magunk részéről a földmivélségi miniszternek ezen törekvés helyeslőjét, mert meg vagyunk arról győződve, hogy a Nyitra vármegyei gazdasági egyesület a jövőben is szem előtt fog tartani azon célját, hogy a vármegyei gazdasági viszonyainak töle telhető fejlesztését és tökéletesítését szolgálja. Az a, mely a nyitrai nyitra vármegyei gazdasági egyesület visszaalakítását a mely hosszú idő alatt különösen a legutóbbi években kifejtett működése Nyitra vármegye határain túl is mint elől példa, a vidéki gazdasági egyesületek szemé előtt állhat, biztosít arról, hogy a Nyitra vármegyei gazdasági egyesületben társult gazdasági erők, feltevé minden kicsinyes versenységet, egyesülni fognak arra, hogy ezen kiválóan tevékeny egyesület működését a vármegyeinek minden gazdasági előlétsé és hatályosabbá tegye. Annál inkább szükséges ez, mert a Nyitra vármegyei gazdasági egyesület a legutóbbi években oly hasznos kezdeményezéseket tett az állattenyésztés

és fejlesztése, a szőlők rekonstrukciója, a gazdasági szakértelem terjesztése, a gazdasáradalom szellemének felelőbrestése és közös működése terén, hogy valóban nemcsak a vármegye, hanem az egész ország gazdáközönységének kárára válék, hogyha megkezdett de ma már kiegyenlíthető ellentétek továbbra is fennmaradnának és ezáltal ezen tevékeny gazdasági egyesületnek működését megbenéitánák, ha a jelenlegi vezetők zömét a további munkálkodásból elriasztánák. Reméljük, hogy a Nyitra vármegyei gazdasági egyesületben teljesen helyreáll a béke, a mely elengedhetetlen feltétele az eredményes működésnek.

A „Puritin“ kazánkölleses szer kipróbálása. A „Puritin“ kazánkölleses szer kipróbálása végett a Ganz-fele gyárban három hónapon keresztül kezelek egy kazánt ezzel a szerrel. A kazánnak felbontása a Ganz gyár vasutasági szűzvárában s hó 5-én bejártunk végre, a kereskedelmi miniszterium s a m. kir. államvasutak, az OMGE. szakértőinek s még sok érdeklődő jelenlétében. A kazán felbontván, a szakértők konstalták, hogy a Puritin hatása kiválóan kedvező volt, amennyiben a réghő képződés kazánkövet megpuhítván s szétdarabolván, ennek könnyű eltávolítását lehetővé tette s a kazánkönek a kuszafaltól gyakorlatból káros hatását megakadályozta. Az új képződeményű kazánkö voltaképpen nem is kazánkö volt. hanem iszapos anyag, mely szabadon álló darabokban függött a kazán falain és azokról könnyű szerrel eltávolított volt. Ezzel szemben nyoma sem látszott annak, hogy a Puritin vége hatásától fogva a kazán falait megtámadná. Ezek alapján konstalták, hogy a Puritin nemcsak a régi képződeményű kazánkö eltávolítását könnyíti meg s a kazánkö képződését akadályozza, hanem emellett alkalmazása úgy pénzben mint időben jelentékeny megtakarítást vezetett anélkül, hogy a kazán falait megtámadná.

A Magyar Gazdasítztek és Erdősítztek Országos Egyesülete. A hó 10-én délután 4 órakor tartotta igazgató-választásnyit ülését *Mády* Izidor alelnök elnökléte alatt. Elnök jelenti, hogy az egyesület ügykezeleésében változás történt, a mennyiben Baranyai István ügyvezető-igazgató eddigi állásáról lemondott. A gazdasítztek és erdészek orsz. egyesülete az az OMGE-hez azt a kérelmet intézte, hogy a gazdasítztek egyesület roddjának ellenőrzésére és annak ügyvitelére egyik titkárt küldje ki. Ebből folyólag az OMGE. igazgató-választásnyit *Jeszenszky* Pál egyesületi titkár bizta meg azzal, hogy ezen ügyeket vezesse. Az ügyvezetői állást tehát ennek alapján *Jeszenszky* Pál, az OMGE. titkára foglalta el. Ugyanekes változás állott be a gazdasítztek egyesület és a nyugdíjasok pénztárkezeleésében, melynek ügyének kezeleésére az OMGE. pénztárszta bizott meg. A titkár *Alás Landesz* Józseffel töl-tetett be. E bejelentés után *Jeszenszky* Pál ügyvezető az elmúlt hóban történt tagmozgalmról léte jelentést. A választásnyit örömmel vette tudomásul, hogy *Bathó* Zoltán urad. ispan 200 korona alapító összegegel az áltó tagok sorába lépett; a múlt választásnyit ülés óta 6 új tag lépett be rendes tagul, kiknek felvétele elrendeltetett. A június havú költség-előirányzat tudomásul vétettet. Végeztet a választásnyit az elsőhő által megállapított új ügyrendet vette tárgyalás alá, melyet csekély változtatással elfogadott. Ezen ülés követeleg a *Mezőgazdaságyal és Erdészegyesítő Foglalkozók Nyugdíjintézet* tartotta igazgató-szülést, a melyen a jelentés és a múlt hóról szóló nyers-méreg tárgyalott és vétettet tudomásul.

A Csanádmegeyi Gazdasági Egyesület a f. év július hó 7-én Mezőhegyesen rendezendő gyéverseny alkalmából a mezőhegyesi csalóány-ligethen, esetleg a központi szálló termelében zártkörű táncmulatságot rendez.

BUDAPESTI GYAPJÚ-AUKCIÓK.

Az idei gyapjúaukcióknak
első sorozata
július hó 7., 8. és 9-én
tartatik meg.

Az árverésre szánt **küldemények**,
melyek „**Gyapjúárverési Vállalat**,
Budapest, **Dunaparti Teher-**
pályaudvar“ címűen adandók vasútra,
a m. kir. államvasutak vonalain
dijkedvezményben részesülők
olyké, hogy darabúra kután az A) oszt.
díjtellei számíttatnak. Minthogy a szükséges
raktárakat az államvasutak ingyen bocsátják
a vállalat rendelkezésére, **raktár-
berakározás, mérlegelés**
a beküldők által sem fizetendő.

Gyapjúárverési Vállalat.
HELLER M. S TÁRSA
Budapesten, Erzsébetter 13.

„PURITIN“ kazánkölleses szert előállító társaság.

A „Puritin“ egy nagyváltmentes, főképp
növényanyagokból készített folyékony vegyü-
lék, mely alkalmasré követeleket semmi
ártalmas hatással nem bír a kazán anyagára,
sőt ellenkezőleg a rozsdától megóvjia és jó
karban tartja.

A „Puritin“ állandó alkalmazás mellett
a kazánköképződést teljesen meggátolja s a kazán
falait igen költségcsatoránál megóvjia. A ka-
zánkövet ennek vastagsághoz s keménységhez
kéz mértén — nagyon rövid idő alatt —
átátazja, úgy hogy a kazánkö szétmálk és
saját súlyánál fogva a kazán falairól stb. levál-
ván, lehull.

A „Puritin“ használata a fűtőanyagban
10—20% megtakarítást tesz lehetővé és a több-
nyire igen költségcsatoránál és köváltlag
felelőlegessé teszi.

A Puritin a kazán szakadatlán üzemben
tartását fokozott biztonsággal mellett teszi lehető-
vé; nem kell azt napokig és hetekig az
üzemben kívül vezetgetni. Meggátolja a
kazanlemeznek gyorsabb kopását, azok elégés-
ség, kidomborodását, a titzelemes és csövek
szakadását s a szegcsövek, álló csavark meg-
lazulását, a szelepek elromlását, a táp és
leeresztő csövek eldugulását stb. stb.

A „Puritin“ fogyasztása havonként:
Nagy stabilizkán, Bouilleur-
kazan és effele — — — — — 15—16 liter,
Locomobilekán havonként — — — — — 8—10
Hajókán (folyamhajtókán)
havonként — — — — — 12—13
Vasuti lokomotivkán — — — — — 10—12 liter.
A **hár helyben lítentek 1 litr.**
Nagyobb megrendeléseknél megfelelő
kedvezmény.

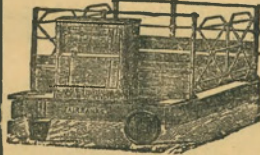
Bővebb felvilágosítást ad a
„PURITIN“ kazánkölleses szert
előállító társaság.

BUDAPESTEN,
VIII. József-körút 8. sz.

Amerikai szabadalmazott forrasztás nélküli
 aczéll
ÖKÖRLÁNCZOK
 A forrasztott lánczokhoz képest kétézer
 oly nagy ellenállás a töréssel szemben.
 Erős, könnyű és olcsóbb
 minden egyéb lánczánál.
 Bizonyítványok és árjegyzék az ingyen.
GOEPPINGER & Co.
 Aczdmű, Weissentfels Felső-Krajnában.
 Kapható minden nagyobb vaskereskedésben.
 Budapesti képviselet: **HOFFMANN S. V.**, Lendvay-utca 25.

PICHLER KATONAI-FŐÁLLATORVOS
ÁLLATGYÓGYSZEREL.
 Vorarbergi orrhurut-por magakalajozók és gyógytűz az orrberbat,
 gőgösvorvadás, gőgösvorvadás, fergőket minden gőgő és meggyőbátamást. Jóleső öő krajzók.
Kolika és felfúvódás elleni balzsam a szarvasmarhákál kolika és felfúvódás ellen
 gyanan és bitosan hat, 1 kis palackzál 1 ft 20 kr.
Olvasztó szappan, szarvasmarhákál és kőbő haj ellen, kölközök, hotelen állatorvosok és lóutalajdonosoknál, 1 dőb
 1 ft 20 sz.
Amerikai farmer-fluid 1 üvegcsével **Seb-balzsam** 1 üvegcsével
 60 kr. 1 ft 60 kr. 1 ft
 Nagybani eladás **Ludvíg Ertl** vegyész és drogistánál **Dornbirn**
 Vorarberg Oesterreich.
 Raktár: **BUDAPESTEN,** Török József gyógyszerüzében,
 VI., Király-utca 12. szám.

Fairbanks mérlegek
 a legtekéletesebb mérlegszerkezetek.
 A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlekelik.
 Tartósság, pontoság és könnyű kezelésük-nél fogva ugy hasznáknak, mint a külföldön a legelő díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.
Gazdasági, szeker-, marha-, zsák-, és raktári mérlegeinket
 ezélszerű és a czélnak megfelelő szerkezetűnkél fogva **kölönösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak** részére a legmelegebben ajánljhatjuk. A jutányos árakban, melyek sulyokkal számított jobb kivitelű **tíz és des** mérlegek áránál nem magasabbak, a hitelésítés, osonmagolás és loco vasutira való feladás költséget már befoglalatlak. —
Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek.
 Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-ut 12, ezimzünk. Árjegyzékkel, felvilágosítással szívesen központi irodánk szolgál.
FAIRBANKS MÉRLEG ÉS GÉPÉYAR részvény-társaság,
BUDAPEST, Andrássy-ut 14. Gyár: Külső-váci-ut 156.

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület által 1000 frt pályadíjjal jutalmazott és még ez év folyamán kiadandó
GAZDASÁGI KÖNYVVITELTAN
 alapján összeállított
GAZDASÁGI KÖNYVVITELI NYOMTATVÁNYOKBÓL

sz. nyom.	iv kr.	sz. nyom.	iv kr.	sz. nyom.	iv kr.
1. Előjegyzési könyv	1 2	14. Pénztári főkönyv kiadási kimutatás	1 6	26. Mérleg	1 6
2. Napzáró- és szakmánybér ki-mutatás	1 6	15. Külső és belvív	1 6	29. Frőbcsapási jegyzék	1 6
3. Lezárolási könyv	1 3	16. Termény és anyag leltár, kül- és belvív	6 31	30. Vétési és árási jegyzék	1 6
4. Szegődmény-táblázat, kül- és belvív	1 6	17. Leltári napló	3 22	31. Ellési jegyzék (csikó és borjú)	1 6
5. Szemsgabona kimutatás, kül- és belvív	1 6	18. Evi-ven leltár, kül- és belvív	1 6	32. Termés-kimutatás	1 2
6. Csepplélen gabona	1 6	19. Szegődmény-level	1 6	33. Ellési jegyzék (drány és malac)	1 6
7. Napzámos jegyzék	1 4	20. Lő- és szarvasmarha-kimutatás	6 35	34. Dárálási jegyzék	1 6
8. Tejhátsai jegyzék, kül- és belvív	1 6	21. Jub- és sertés-kimutatás	1 6	35. Fojási napló	1 6
9. Pénztári napló, kül- és belvív	1 6	22. Különféle tárgyak kimutatása	1 6	36. Gazdasági napló	1 6
10. Pénztári főkönyv, bevételi kimu-tatás, bel- és külvív	1 6	23. Fogyasztási anyag	1 6	37. Trágyázási	1 6
11. Követelések jegyzéke, bel- és külvív	1 6	24. Tűző anyag	1 6	38. Csepplési jegyzék	1 6
12. Gép- és eszközleltár	1 6	25. Szerszámok	1 6	39. Tejelés-kimutatás kül- és belvív	1 6
13. Épületteltár, kül- és belvív	1 6	26. Állati termények	1 6	40. Takarmányozási előirányzat	1 6
		27. Póttakarmány	1 6	41. Vétési előirányzat	1 6
				42. Takarmányozási jegyzék	1 6

állandóan raktárú tartunk.
Összeállította: SUSCHKA RIKÁRD
 a magyaróvári gard. akadémiá gazd. intézője.
 Az összes nyomtatványokból **mintávek** az O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek 3 ft 20 kr. előleges beküldése mellett portómentesen küldetnek. — Rövid utmutatás ára 20 kr.
Arjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgálunk.
 Megrendelések
 a „KÖZTELEK” kiadóhivatalához IX. kerület, Üllői-ut 25. sz. küldendők.

Tropper Samu

mezőgazdasági gépraktára

Budapest, Váci-körút 52.

Deering-féle kaszálógép.

Alkalmi
leszállított árakon a jelen időnyre

SACK RUDOLF

legújabb rendszerű és a legmesszebb
menő igényeknek is megfelelő

↳↳↳↳↳
többsoros repakapalógépeit,
eredeti

Sack aczélekeít

és azokra egy a szálló, mint burgonya,
kukorica stb. művelés czéljából szerel-
hető készlekekkel.

Ha alkalommal kölcsönöz felhívja a T. gazdaságtörténeti beosztás figyelmét az általa
képviselet DERRING-féle a világ legnagyobb amerikai aratógéppraktárának híresen
fűkaszalógépeire, marokrakó- és
kévelő aratógépeire,

valamint egészen aczéleki készült SZÉNAGYÚJTÓ és szénaforgató gépeire, mely
gépek teljes jótállás mellett szállítja jutányos árakon.
Bizonysítványok fenti gépekről, kimerítő árjegyzékek és készséges felvilágosítások.

HIRDETmény.

Feljegyben francia község határában a pesti ev. ref. főiskola tulajdonát
képező 1200 □-ötvel 216 hold 195 □-ölet kiterjedő szántóföld,
kaszáló és legelőből álló birtok épületekkel együtt 1898. évi szeptem-
ber hó 20-ával kezdve tovább 12 évre 1910. évi szeptember hó 29-ig irásbeli
és szóbeli ajánlati tárgyalás útján haszonbérbe adatik. A haszonbérleti
szerződés feltételek 1897. évi június hó 19-ik napján Stone Lane egyházközsé-
let vagyonkezelő irodájában (Budapesten, IX. ker. Lónyay-utca 11. sz., I. emelet,
11. ajtó) délutántól 9-12 óráig megtekinthetők. A zárt irásbeli ajánlatok
ugyanazon adandók be június 18-án délut 12 óráig. A nyitandó benyújtott
pótán a fent jelzett időn túl beérkezett ajánlatok egybelembe nem vétel-
nek. Szóbeli ajánlati tárgyalásra határidőül 1897. évi június hó 21. napjának
d. e. 11 óráig a budapesti ev. ref. főgimnázium kisterme (Budapest, IX. ker.,
Lónyay-utca 4. sz., II. emelet) kitételek a mindenképpen a szóbeli ajánlatok
vételek jegyzőkönyvébe s csak ezek megőrzésére utalván az irásba foglalt
zárt ajánlatok felbontása eszközöltetni. Az ajánlatok elfogadása vagy visszata-
váltatása, esetleg újabb tárgyalás tartása tekintetében a dunamelléki ev. ref.
egyházközsélet nagyméltósága és méltósága elnöksége dönt.

! ? Miért vesznek el a Carbolinone a Carbolinummal ?

!!! Folyósított kátrány hulladékért !!!

Egy próba a szabadalmazott

EXSICCATOR-ral

elégleges.

3709

— Nincs többé fagomba és nedvesség. —

Iroda: WIEN, IV., Hauptstrasse. 36.

Leírások ingyen.

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:

BUDAPEST,

VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.

Elvállal: Kőzponti, víz-, gőz- és gőzfűtések, lép-
szerek- és vízvezetők, csatornázások, szellő-
tetések, csatlakozók, szivattyúk, vízerőművi esze-
gépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és
reumum váladékból nyert gázok értékesítést
vezető készlekek létesítését, vartások, üdö-
házak, nagyobb épületek és gyárak számára.
Tervek, költségvetések, jüvedelm előirányzatok
gyorsan készíttetnek.

↳↳↳↳↳
legjobb minőségű költség-ozóvek raktárán.

Mindennemű tornaszereket

és legjobb minőségű
gazdasági kötelneműeket,

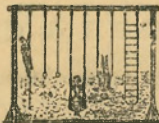
ajánl a
BLEIER és WEISZ,

kötélgyári cég Budapest.

Raktár és iroda: KÁROLY-KÖRÚT 7. SZÁM.

Gyártalep: Majláts-ut 7307. sz.

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cuccos futászőnyegek,
lábtörők, ruhaszárító kő-
telek.

halhálók,

készítések stb. továbbá gaz-
dasági cikkek u. m. Istráng,
kötőrék, ruduló gabona-
szákok, vízhatlan ponyvák,
liták és tűz vedrek, kender-
tüntők, hevederek, kender,
kősz stb. a legújatosabb eredeti
gyár árakon.

Videki megrndelések pontosan eszköfűlletek.
Képe kérgyűk kölcsönös bérmentés
kiszátek.

MEISSNER és DIETLEIN

BURRELL gőzeke raktára

vezér képviselősege

most Csömöri-ut 10. szám a,

a központi pályaudvar átellenében.

BURRELL-féle gézekék

a legmunkaképesebbek

„Hazánk”
A „Hazánk”
A „Hazánk”
A „Hazánk”
A „Hazánk”

44. Magyar Gazdaszövetség
közlönye, a gazdakö-
zönség érdekeinek
egyetlen védelmezője.

a legfüggetlenebb politikai
napilap, mely törhetle-
nül küzd a nemzeti esz-
mékért s utját állja
minden nemzetetlen
törökvésnek.

44- ra előfizet, előigiti
nemzeti ügyünk minden
térén való érvényesít-
lését.

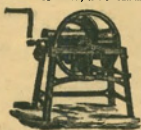
előfizetési ára egy évre
14 frt, félévre 7 frt, ne-
gyedévre 3 frt 50 kr., —
mely összeg postautal-
ványon küldhető.

HAZÁNK

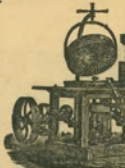
kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 12.

Takaromny-készítő kamrák

teljén a berendezve: szeszakivágók, répvágók és szék, kukorica-morzsolók.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
mezőgazdasági gépgyárak

Főraktára: Budapest, VI. kerület, Váci-körút 63. szám.

Daráló- és őrlő-malmok

külön eredeti angol daráló-gépek, őrítők, gazdasági és trágya-szivatványok a legjobb kiállításban.

Kimerítő képes árjegyzékek és terrajzok kívánatra ingyen és bérmentve.

Haszonbérlet.

Déaványán (vasuti állomás) Jásznagykun-Szolnokmegyében a **Köleshalom és hogarosi** — keltő épületekkel ellátott

2628 magyar holdas birtok

1898. évi október hó 1-től kezdve

haszonbérbe kiadatik.

A szerződés esetleg már most is megköthető a felvilágosítással

folyó évi június hó 25-ig

gróf Zamojszki Jenő, lakik: Aschach a d'Onau, vagy megbízottja: Karay Lajos, lakik: Érseány, Nyitra megye, levében is készséggel szolgálunk. 3851

1897. XXIX. évfolyam. 1897. XXIX. évfolyam.

EGYVÉRTÉS

politikai napilap.

OSÁVOLSZKY LAJOS, KOSSUTH FERENCZ, f. m. inkartára.

Az EGYVÉRTÉS nem dolgozik a hatásvadászat olcsó eszközeivel, hogy magának egyszerre tömegesen csakhamar újra elmaradott előléptetőket szerezzen, hanem mindenkor kellő szenvonaltól és külsőmóddal, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósítási által iparkodik régi jó hírvérel, mint hazánk legelőkelő napilapja állandóan tartani, hogy ez uton ne csak régi előléptető kápelója állandóan maradjon, hanem közönségét új hódítások által évről-évre maradandóan meg is szaporítsa.

Hogy ezt a célt elérjük, erre néve legnagyobb támaszuk a lap nagy terjedelme. Az EGYVÉRTÉS egyetlen egy oldalon majdnem annyi betűt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalon s így az EGYVÉRTÉS egy rendes nyolc oldalas lapja annyi közönlényt tartalmaz, mintha a kisebb lapok 24 oldalán jelennek meg, a mi azonban csak nemegyen történet. Ilyenkor az EGYVÉRTÉS 10-20, illetőleg a kisebb alkalmak számára 30-50 oldalnyi terjedelmű.

Csak is a lap ilyen méretei teszik lehetővé, hogy az EGYVÉRTÉS mindenről oly bő és részletes tudósításokat közöljön, a milyenként egy más lap sem nyújthat közönlősen. Így általánosan ismeretes, hogy az EGYVÉRTÉS országgyűlési tudósítást és pombes a tárgykörletekben, nemcsak a tudósítások kimerítő volta folytán, hanem annak a legvilágosabb és részrehajlatlansággal fogva is, mely a tudósításokat minden pártizeneletű olvasó előtt is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkívül bő tárcza- és regényrota. Az EGYVÉRTÉS állandóan két kitűnő regényt közöl egyszerre, részint eredeti, részint a modern világrodalom remekéből válogatva, elsősorban műfordított fordításban. Az egy év alatt közölt regények 400-500 nyomtatott lere, vagyis 40-50 rendszeres regénykötetnek rugnak. — Így 40-50 kötet regény többi ára legalább ugyanannyi forint ha most meg kellene venni az EGYVÉRTÉS-nél mindenkor közléstől kitűnő költségei és elsősorban publikusitái által írott vezércikkait és egyéb politikai közleményeit, bő hírvérelt, eredeti társulatot az ország és a világ minden részében levő saját levelezőitől, továbbá a vasárnapokon megjelenő a egy-egy szájakat pótló „Irodalom”, „Tanügy” és „Mezőgazdaság” című országos hírvérelt rovatoktól a végül az EGYVÉRTÉS legjobban informált közgazdasági, parti és mezőgazdasági rovatát és megbízható forrású tudósításait hátran mondhatjuk, hogy az EGYVÉRTÉS a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégíteni képes.

Mindenzen előnyök dacára is EGYVÉRTÉS előfizetési ára a legmértékesebb: Egész évre — 20 frt — kr., Negyedévre — 5 frt — kr., Félévre — 10 — 10 — „ Ely óra — 1 — 10 „ Előfizetések legelőkelőbb postautalvánnyal az EGYVÉRTÉS kiadóhivatalában Budapestben intézendők. — Tisztelettel az EGYVÉRTÉS kiadóhivatala Budapest, IV. Papnövelde-utca 8. sz.

HÍRDETÉSEK felvételnél a kiadóhivatalban BUDAPEST, Üllői-ut 25-ik szám.

Van szerződésnek ajánlatni szavatolt tisztaságu

Thomasfoszfátlisztet

A legmagasabb díjjal kifizetett

szavatalt 15-20% oltrában oldható foszforosavtartalommal és 85-100% por-foszfáttal.

Földművelésben minden talajra alkalmas trágyaszor, különösen sovány talajok javítására, különösen hasznos az üveges gámszemek, káposzta és okkórépa, lóhere és lucerna, szőlő, kumló és kertj veteményekre, kiválóképpen a rétekre. Legjobb, leghatásosabb és legelőkelőbb foszforosavtrágya; tekintettel hatástanak tartósságára, felülmúja az összes szuperfoszfátokat. A citraban oldható foszforosav-tartalomát szavatosságot vállalunk, nélküli hiányt megértikünk. Árjainkkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosításokkal a legelőkelőbbnek szolgálunk.

A csehországi Thomasegró prágai foszfátliszt előállítás iródnak vezérkörirodájához a magyar korona orsz. területén

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 34. sz.

GÉPOLAJAT, u. m. valódi tiszta olivajajat, elsőrendű savtalanított rezepeolajat stb. Kocsikenőcsőt, Petroleumot zsákokkal, takaró- és szekrényponyvákat, kátrányfestékeket, fedőillakot.

Szalonnát, Fertőtlenítő szereket, u. m. karbolav, karbolpor, creolin, zöldgázolcsó, szib. rézgázolcsó, lóbolcsó, keserűt csipasztó stb. **MŰTRÁGYÁT**, Répák permotézéséhez szükségséltető 95-100%-os Chlorbáriumot, — Szállít: —

Lucernát, lóherét, fűmágvakát, minden czérra és minden egyéb gazdasági cikkeket és földmunka és legénynyosabb áron és garantált jó minőségben. Olasz aszaporitási tiszta vastag gyökerekből őrlve.

KRAMER LIPÓT, BUDAPEST, V. ker., Akadémia-utca 10. sz. Telefon. Sürgönyözim: „CERES” Budapest. Telefon.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálunk.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

Gőz-ntlmozdonyokat

a legtekintélyesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Teljes 92-50.

Budapest—Kelenföld, a vasúttállomással szemben.

hol is épített új telepekön gőzeke szerkezetéről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalekrész-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

Budapestről a heleti (Kőszent) pályaudvarról és a déli vasúton Budáról könnyen elérhető.

EGERESI MŰTRÁGYA-GYÁR

KRAMER J.

Ajánlja kelően száraz és könnyen szórható műtrágyát, nevezetesen

Gsontliszt-Superphosphátot. Pár t Cse utca sz. 13. sz. a legújabb árakban. Fővilágosításokkal, árszámbással és ismereti füzetekkel készséggel szolgál.

a központi iroda:

BUDAPEST, V. kerület, Dorottya-utca 9-dik szám.

Elsőrendű manilla kévekötfonalat
43 forintért szállít a
Szegedi kenderfonógyár részv. társaság
SZEGEDEN.

Valódi kender-zsákok

tiszta kenderfonalakból, házilag szöve utóleráhetetlen tartóságban.

EREDETI AMERIKAI

„JONES“ láncz-fúkaszálogépek
felhajtható léserúddal.

„JONES“ könnyű aratógépek

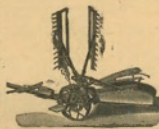
elárt kerékűvel.

Amerikai és saját gyártmányú

szénagyűjtők

különféle szerkezet és nagyságban.

Referenciák Szomban levő gépekről bárminek rendelkezésére állanak.

Friedlaender József gépgyára

BUDAPEST, VIII. ker., Külső Kerepesi-ut I. szám,
a központi pályaudvar mellett.

12 lóerőjű locomobil RUSTON, PROCTOR-téle

GARETT-téle

mindkettő legjobb
állapotban kapható

SEBES és BECKNÉL

Ruston, Proctor & Co. Limited vezérképviseletésége

BUDAPEST,

VI., Nagymező-utca 49. szám.

Mindenmely gép- és
műszaki javításokat
készítenek és gazda-
sági eszközök raktáron
tartanak.

Sangerhauseni gépgyár Magyarországi gyárttelepe

BUDAPEST, Külső váci-ut 1443. sz.

Első és egyedüli magyar special gépgyár.

GYÁRTMÁNYOK:

az összes mezőgazdasági iparágak számára szükséges
gépek. Nevezetesen:

Czukorgyarak,
Sgyárak,
Malátagyárak,
Szeszgyárak

teljes berendezése és átalakítása.

Skiztekintély mezőgazdasági czukorgyarak és szesz-
főzdek terén.

Szövetkezeti alapon több mint 100 mezőgazdasági
czukorgyárat létesített.

Minden szakbavágó felvilágosítással, tervekkel, költségvetéssel készségesen szolgálunk.

Mezőgazdasági czeolokra mint hajtóerő kiváló gyárt-
mánya a

Hoffmeister-gőzmotor

a legjobb, legolcsóbb és legbizto-
sabb gőzgép. — Helyettesít minden
gőzgépet és locomobilt. Cseplésre és
minden egyéb gazdasági gép hajtá-
sára a legalkalmasabb. — Fűthető
szénnel, fával, cserrel és minden
egyéb hulladékkal. Minden nagyság-
ban, 1/2 lóerőtől kezdve egész 30
lóerőig gyártjuk.

